Aloysius Bertrand

GASPARD DE LA NUIT

I

ONDINE

...Je croyais entendre
Une vague harmonie enchanter mon sommeil,
Et près de moi s'épandre un murmure pareil
Aux chants entrecoupés d'une voix triste et tendre.

Ch. BRUGNOT. "Les deux Génies"

"Ecoute! — Ecoute! — C'est moi, c'est Ondine qui frôle de ces gouttes d'eau les losanges sonores de ta fenêtre illuminée par les mornes rayons de la lune; et voici, en robe de moire, la dame châtelaine qui contemple à son balcon la belle nuit étoilée et le beau lac endormi.

"Chaque flot est un ondin qui nage dans le courant, chaque courant est un sentier qui serpente vers mon palais, et mon palais est bâti fluide, au fond du lac, dans le triangle du feu, de la terre et de l'air.

"Ecoute! — Ecoute! — Mon père bat l'eau coassante d'une branche d'aulne verte, et mes soeurs caressent de leurs bras d'écume les fraîches îles d'herbes, de nénuphars et de glaïeuls, ou se moquent du saule caduc et barbu qui pêche à la ligne".

Sa chanson murmurée, elle me supplia de recevoir son anneau à mon doigt, pour être l'époux d'une Ondine, et de visiter avec elle son palais, pour être le roi des lacs.

Et comme je lui répondais que j'aimais une mortelle, boudeuse et dépitée, elle pleura quelques larmes, poussa un éclat de rire, et s'évanouit en giboulées qui ruisselèrent blanches le long de mes vitraux bleus.

Алойзіюс Бертран

НІЧНИЙ ГАСПАР

І

УНДІНА

...Здавалося, крізь тишу мовчазливу
Гармонію я чую неясну,
Немов дихання чарівного сну
Чи схлипи ніжного, смутного співу.

Ш. БРЮНЬО "Два генії"

«Слухай, слухай! Це я, Ундіна, торкаюся краплинами води дзвонистих шибок вікна у тьмяному місячному світлі, ось у хвилястому вбранні господиня цього дому споглядає з балкона прекрасну зоряну ніч і чудове заснуле озеро».

«Кожна хвилька — то водяний дух, що плаває в струмені, кожен струмінь — то стежина, що в'ється до мого палацу, і мій палац — то водна будова на дні озера, у трикутнику між вогнем, землею і повітрям».

«Слухай, слухай! Мій батько плеще по воді зеленим вільшаним гіллям, а мої сестри пестують своїми руками піну на утворюваних при тому островках трави, лілей та гладіолусів і сміються з старого бородатого вербового стовбура, що ловить понад берегом рибу».

Своєю буркотливою піснею вона умовляє мене надягнути її перстень на мій палець, щоб стати чоловіком Ундіни і відвідати разом з нею її палац, щоб стати озерним королем.

І коли я відповів їй, що кохаю смертну, невдоволену й сердиту, вона проронила кілька сліз, вибухнула сміхом і зникла в дощових краплинах, що білими потоками струмують уздовж моїх голубих шибок.

Переклад Бориса Тена

Trois Poèmes pour piano
d'après Aloysius Bertrand

The Library of www.piano.ru

Три поеми для фортепіано
за Алойзіюсом Бертраном

ONDINE

I

УНДІНА

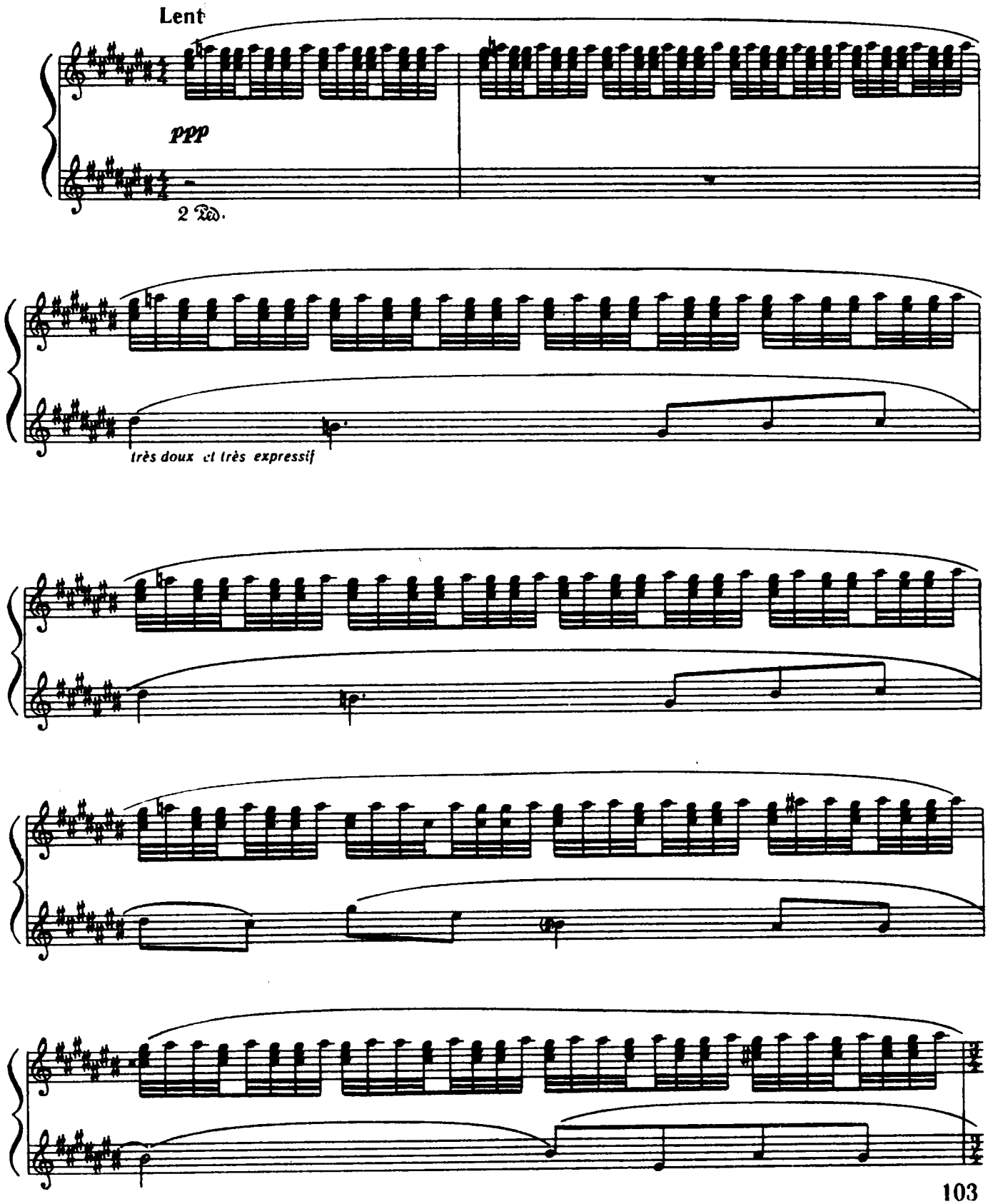

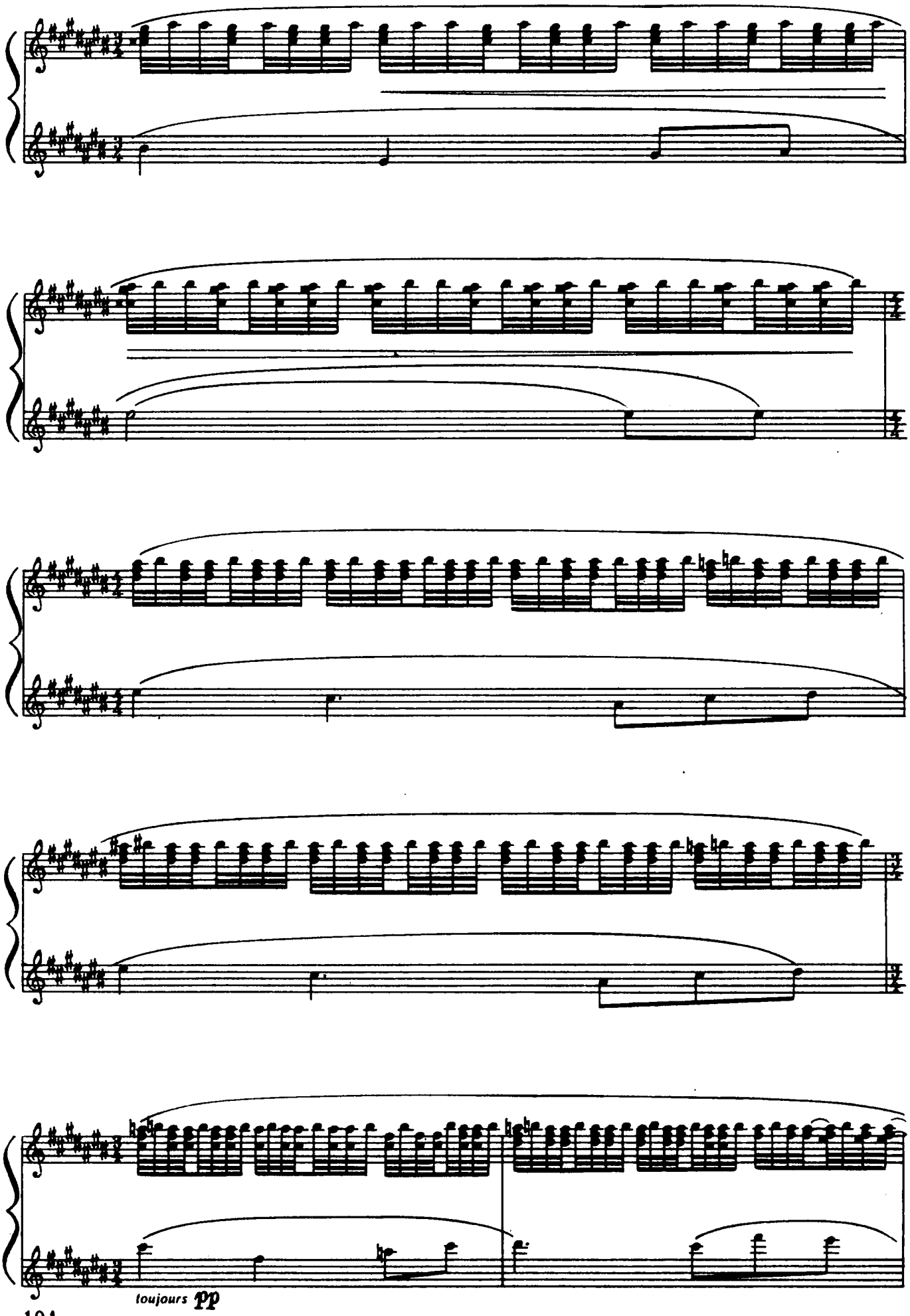
toujours pp

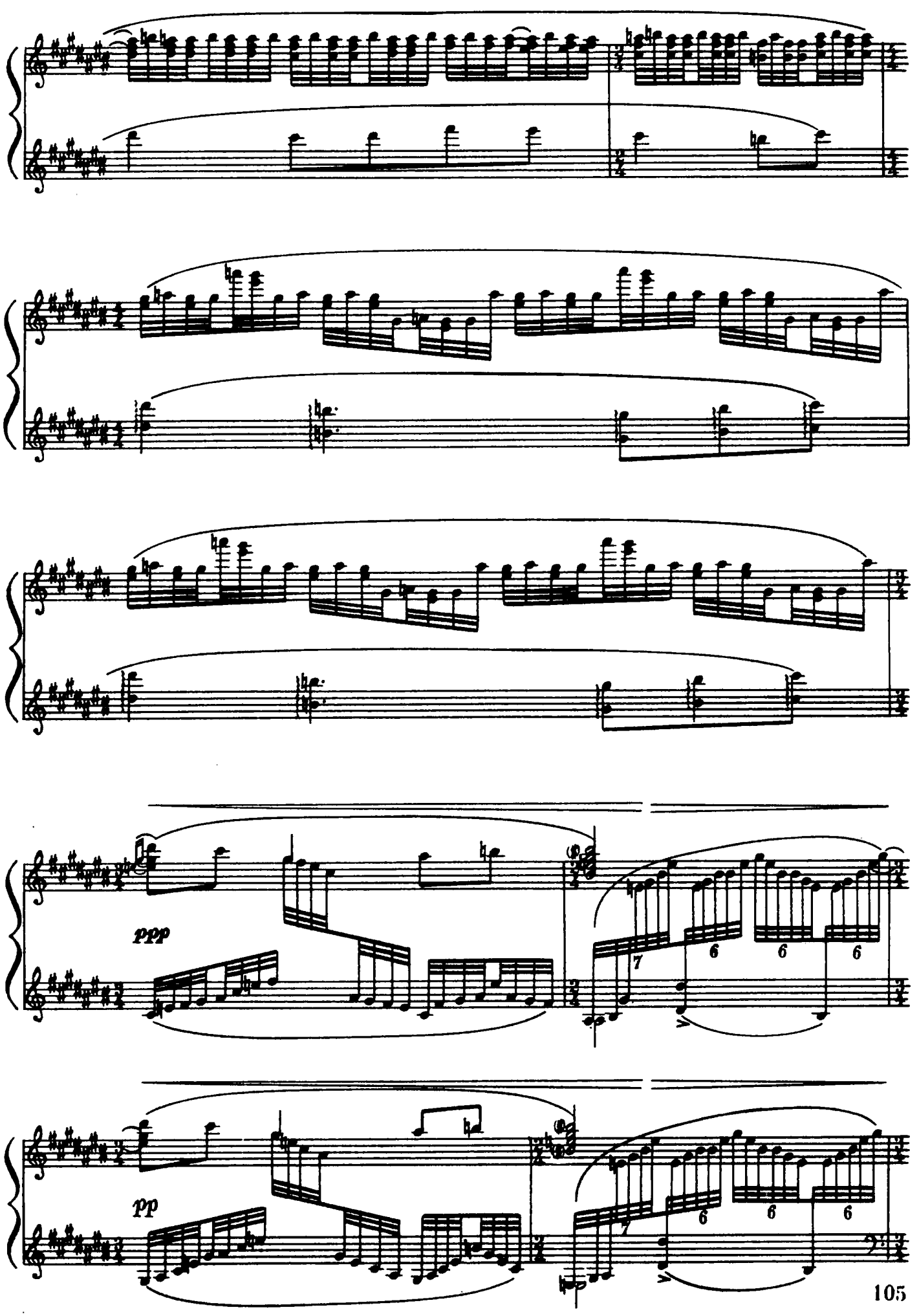
ppp
pp

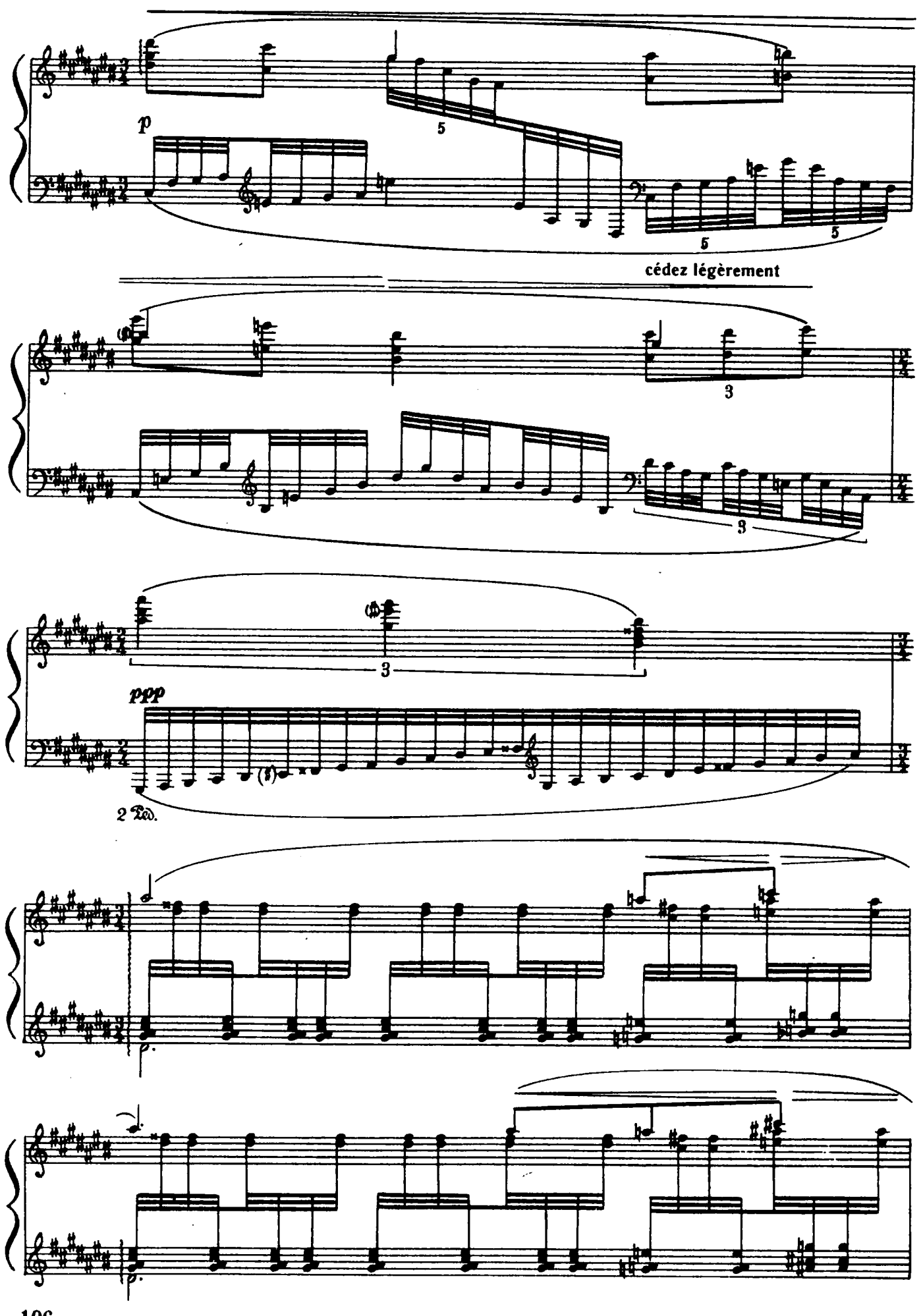
p
5
5
5
cédez légèrement
3
3
3
ppp
(f)
2 Ped.
p.
p.

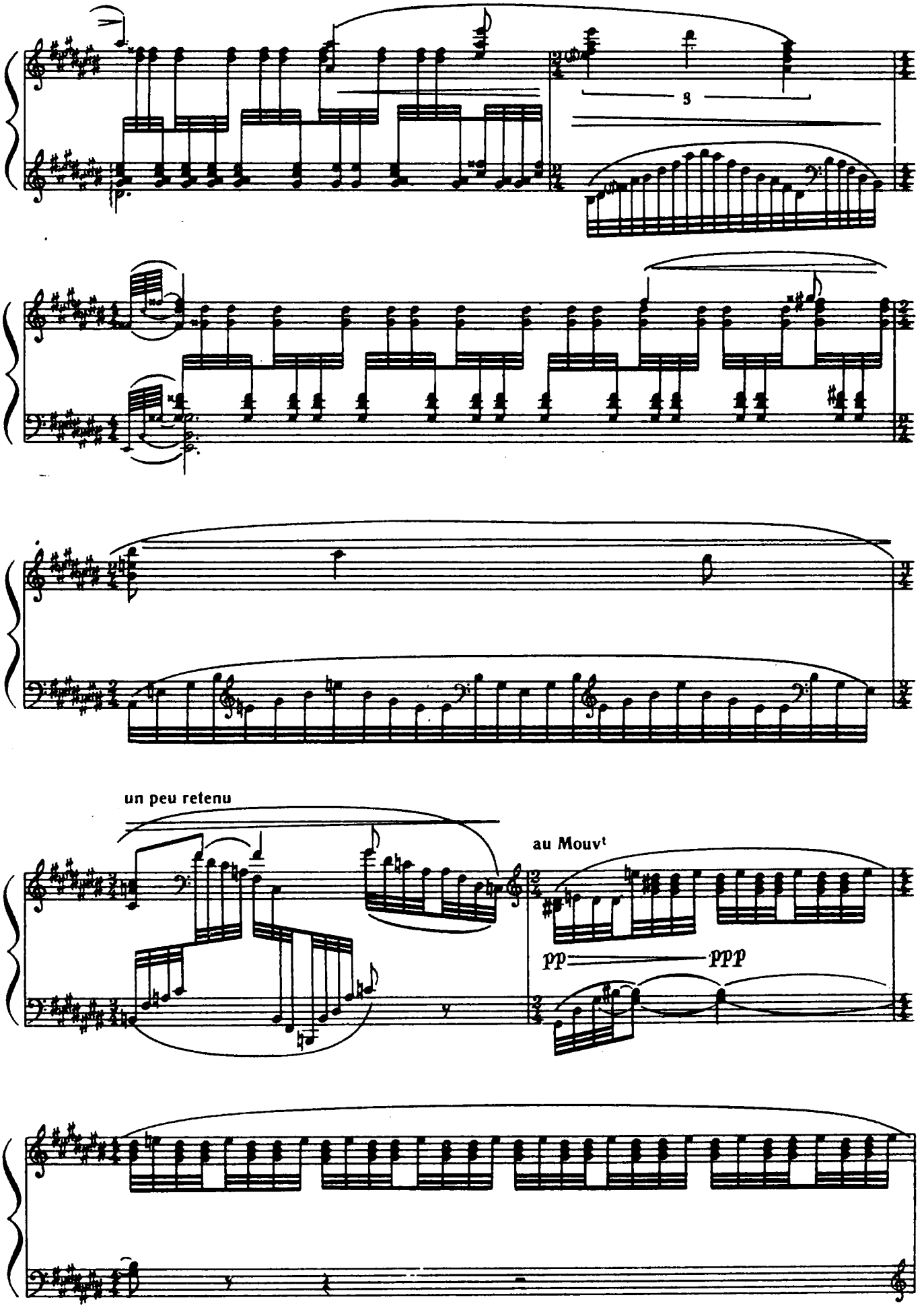
3
un peu retenu
au Mouvt
pp
ppp

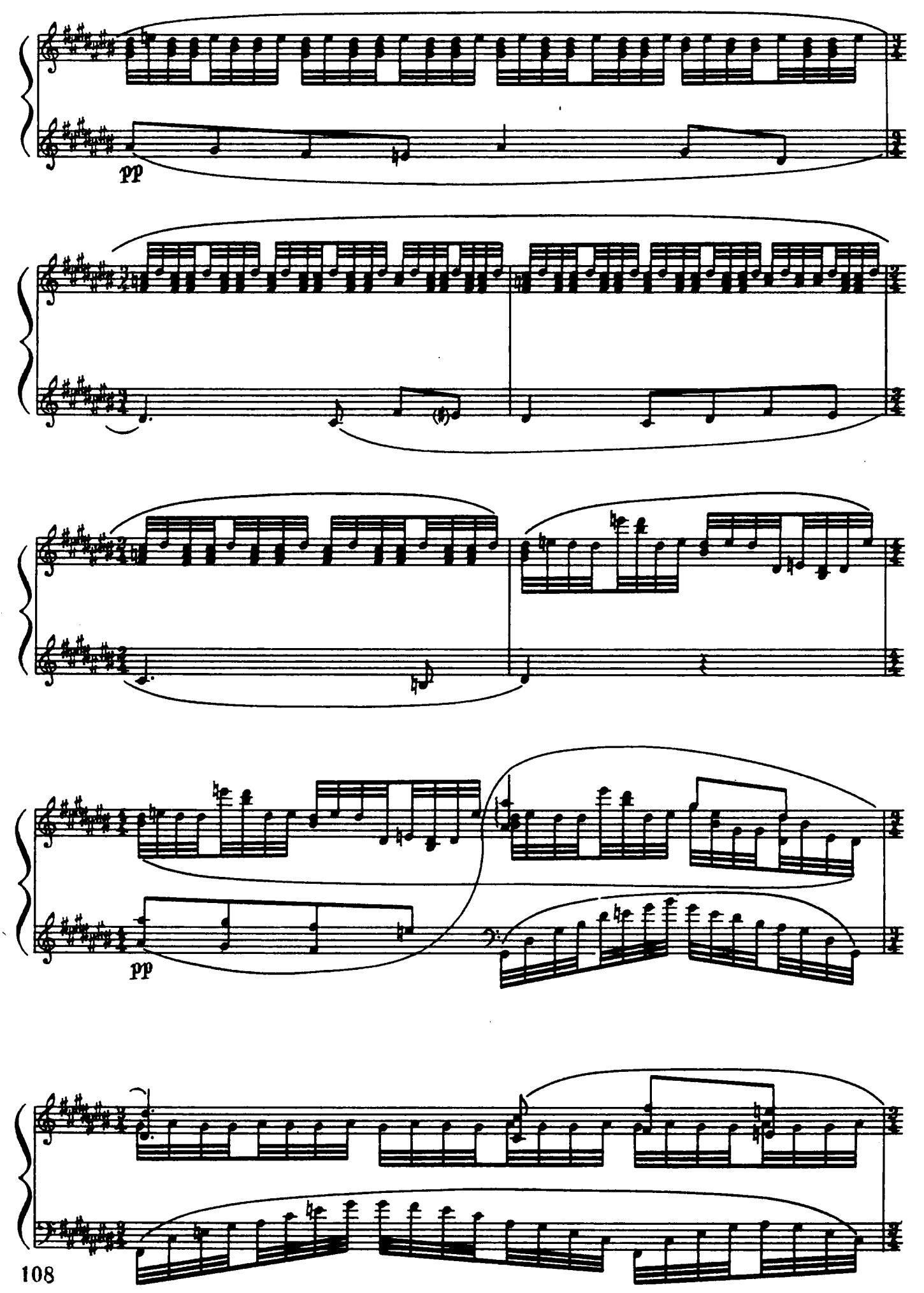
pp
pp

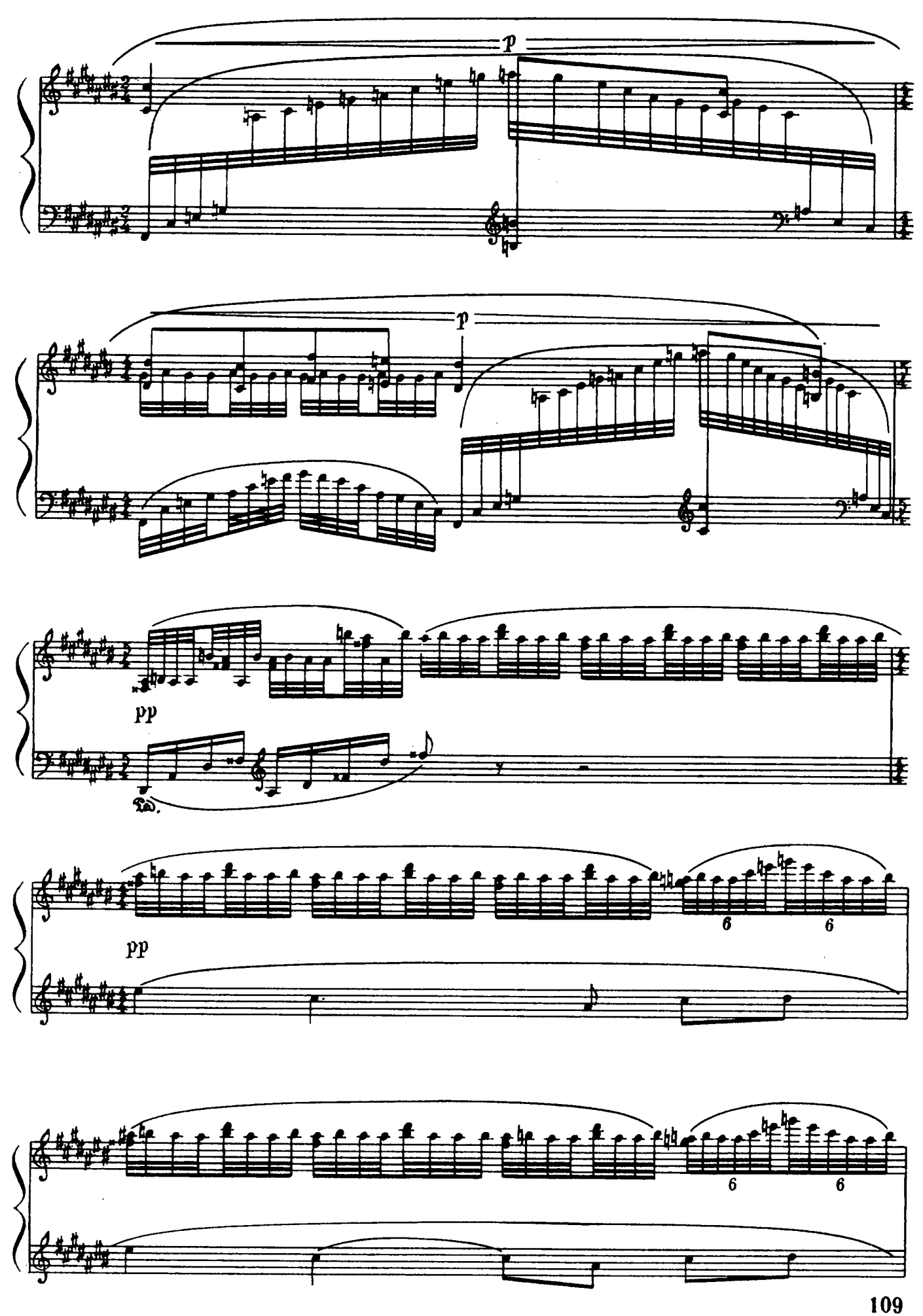
p
p
pp
Ped.
pp
6
6
6
6

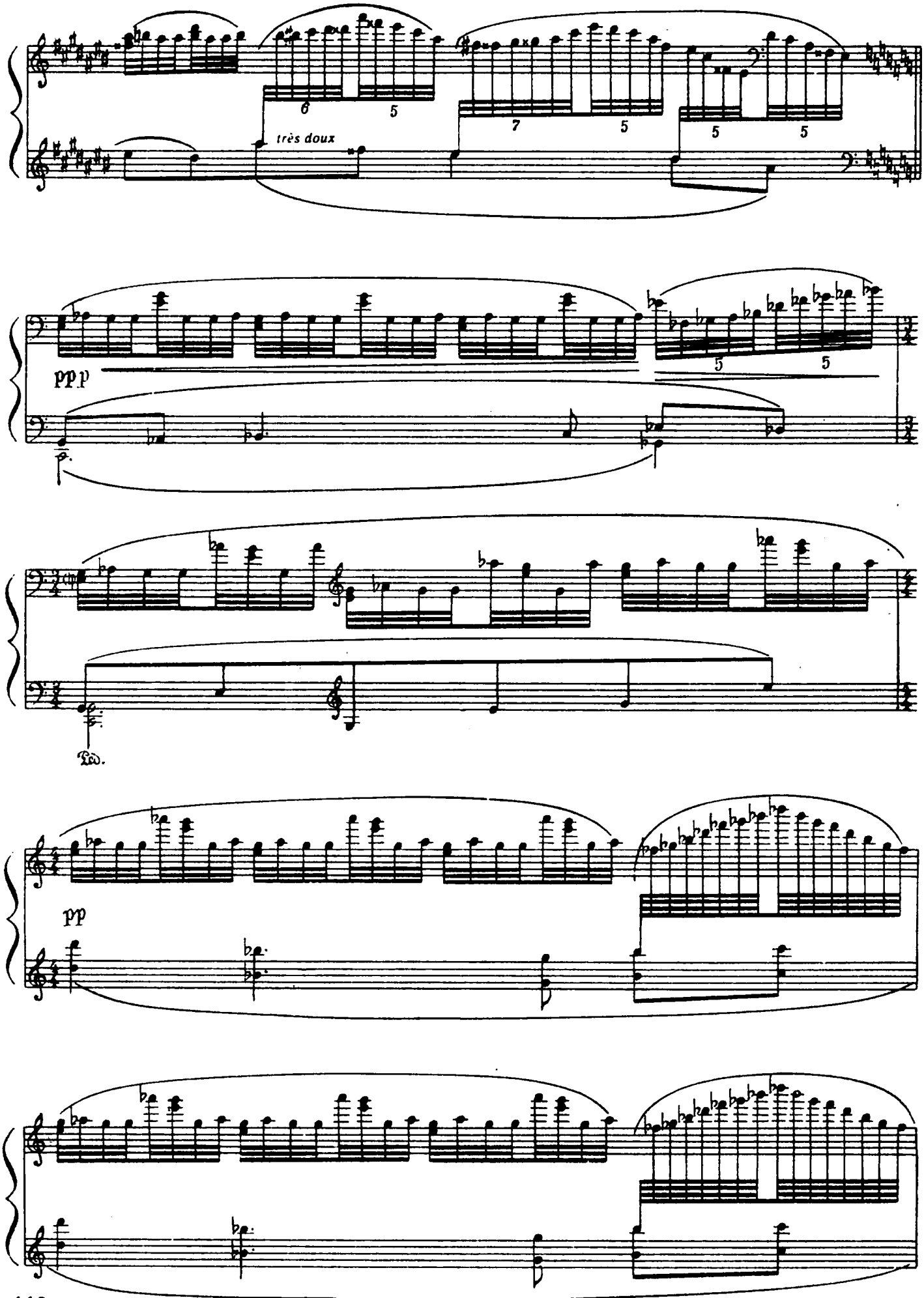
très doux
ppp
pp

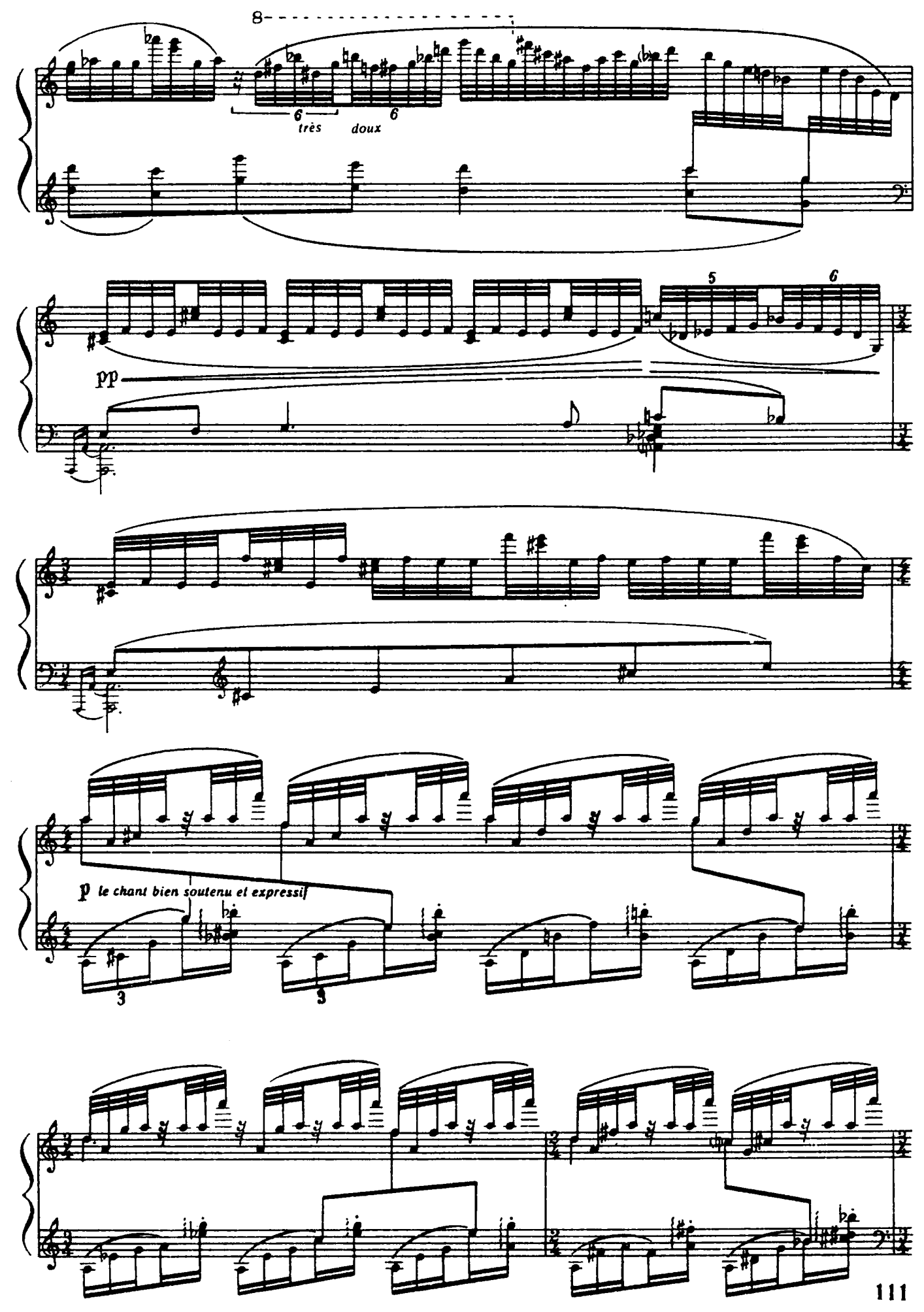
8
6
très
doux
6
5
6
pp
p le chant bien soutenu et expressif
3
3

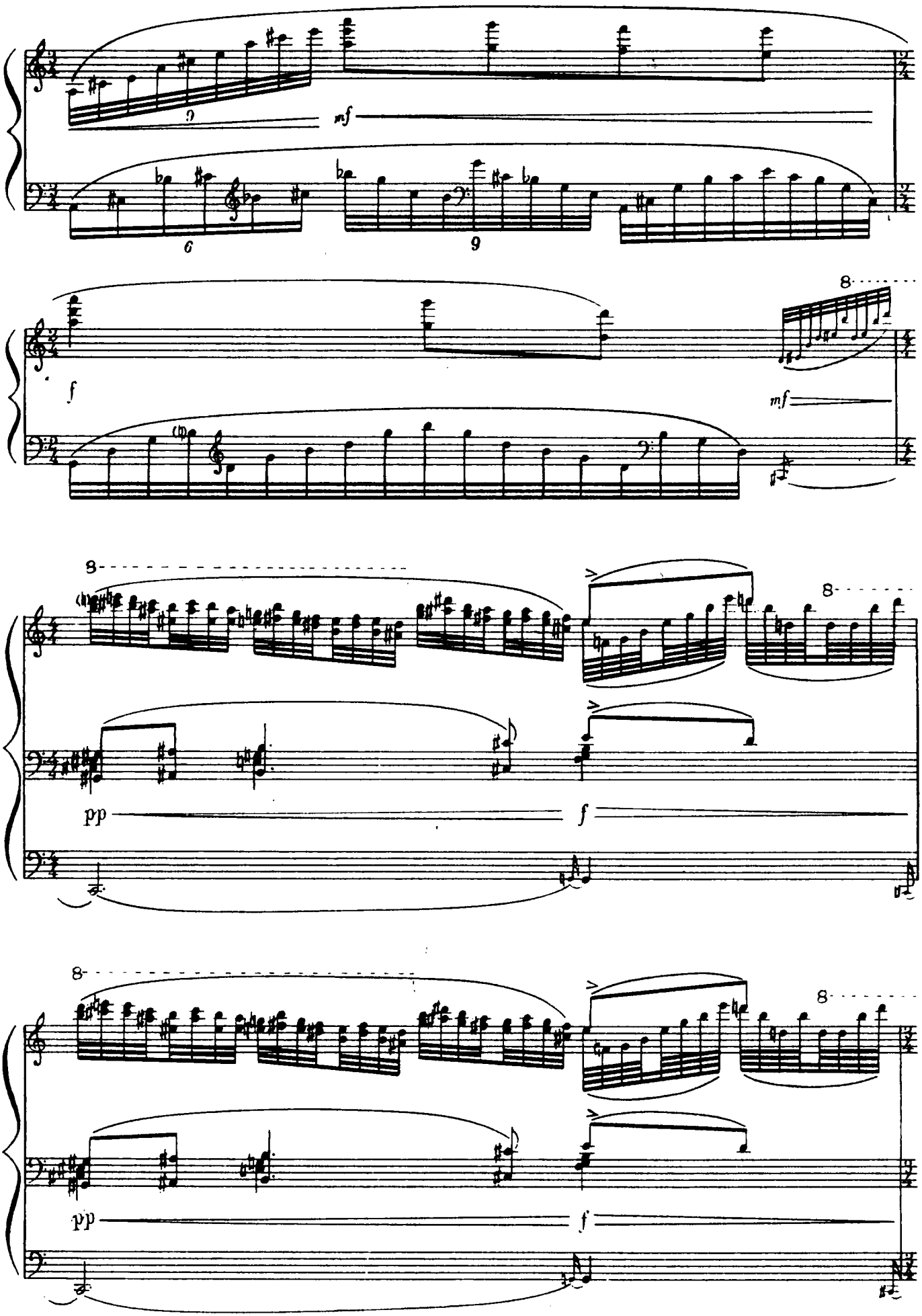
mf
f
mf
8
pp
f
8
pp
f

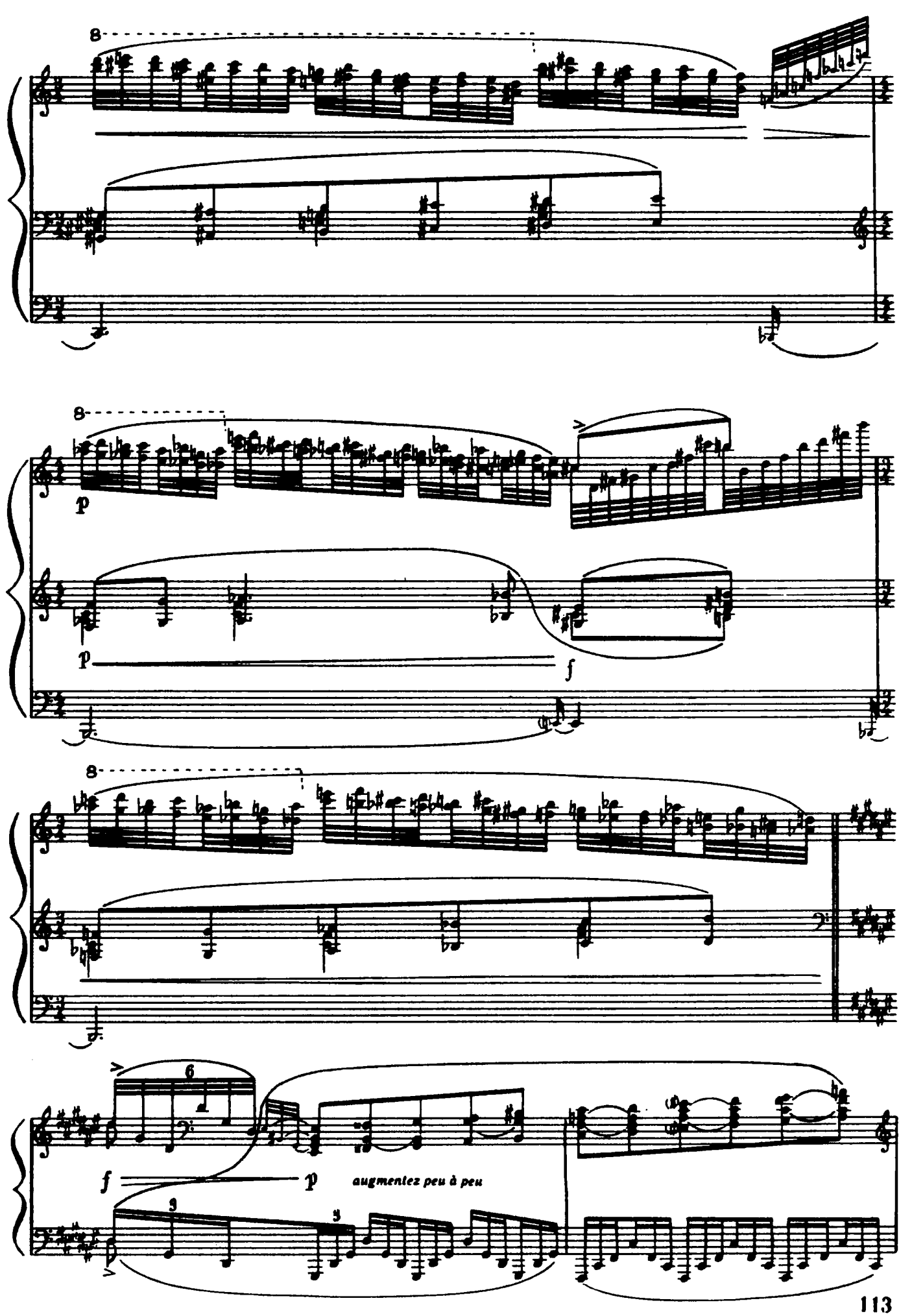
8
8
p
p
f
8
6
f
p
augmentez peu à peu

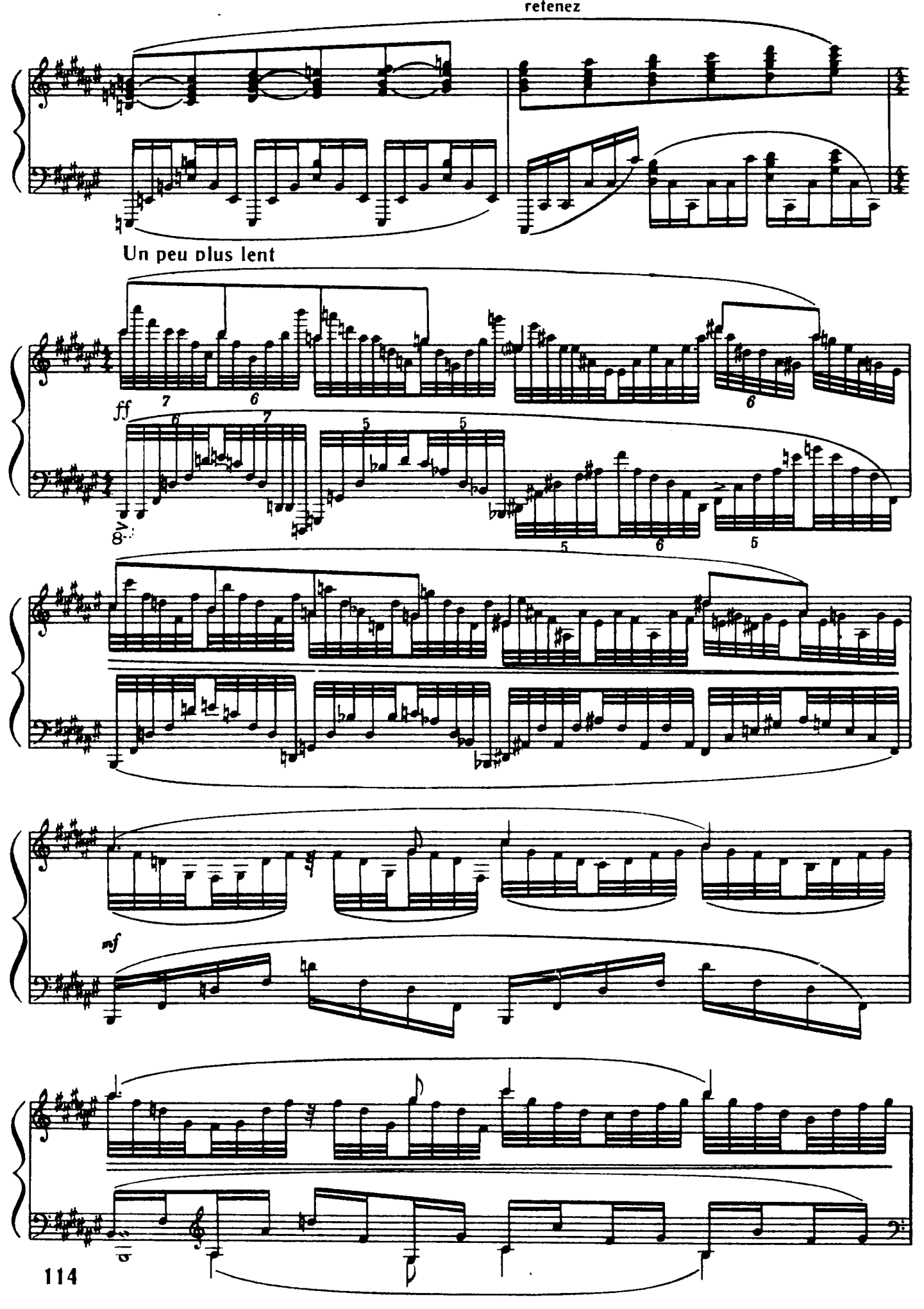
retenez
Un peu plus lent
ff
8va
mf

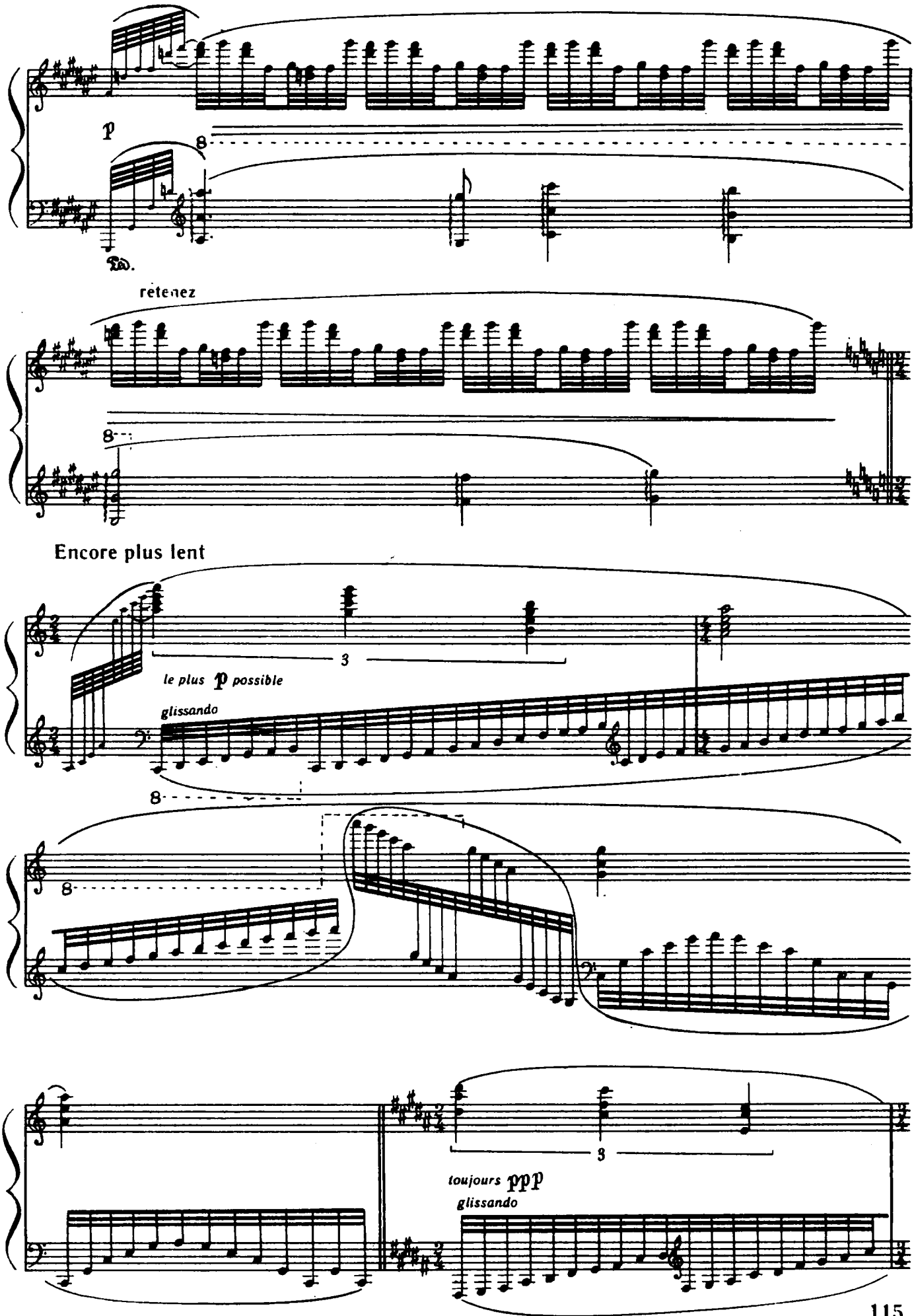
p
8
Ped.
retenez
8
Encore plus lent
3
le plus p possible
glissando
8
8
3
toujours ppp
glissando

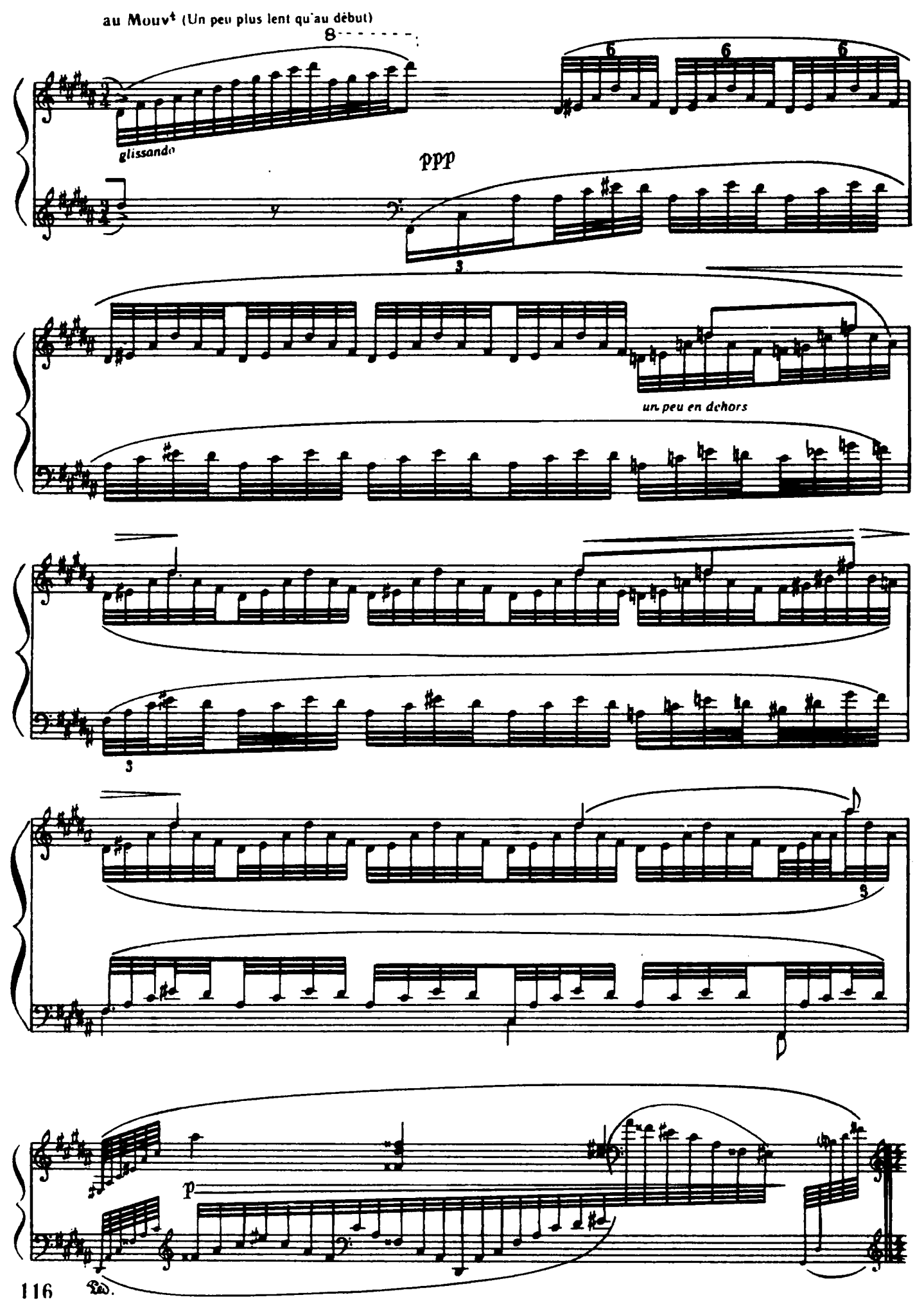
au Mouvt (Un peu plus lent qu'au début)
8
glissando
ppp
un peu en dehors
p

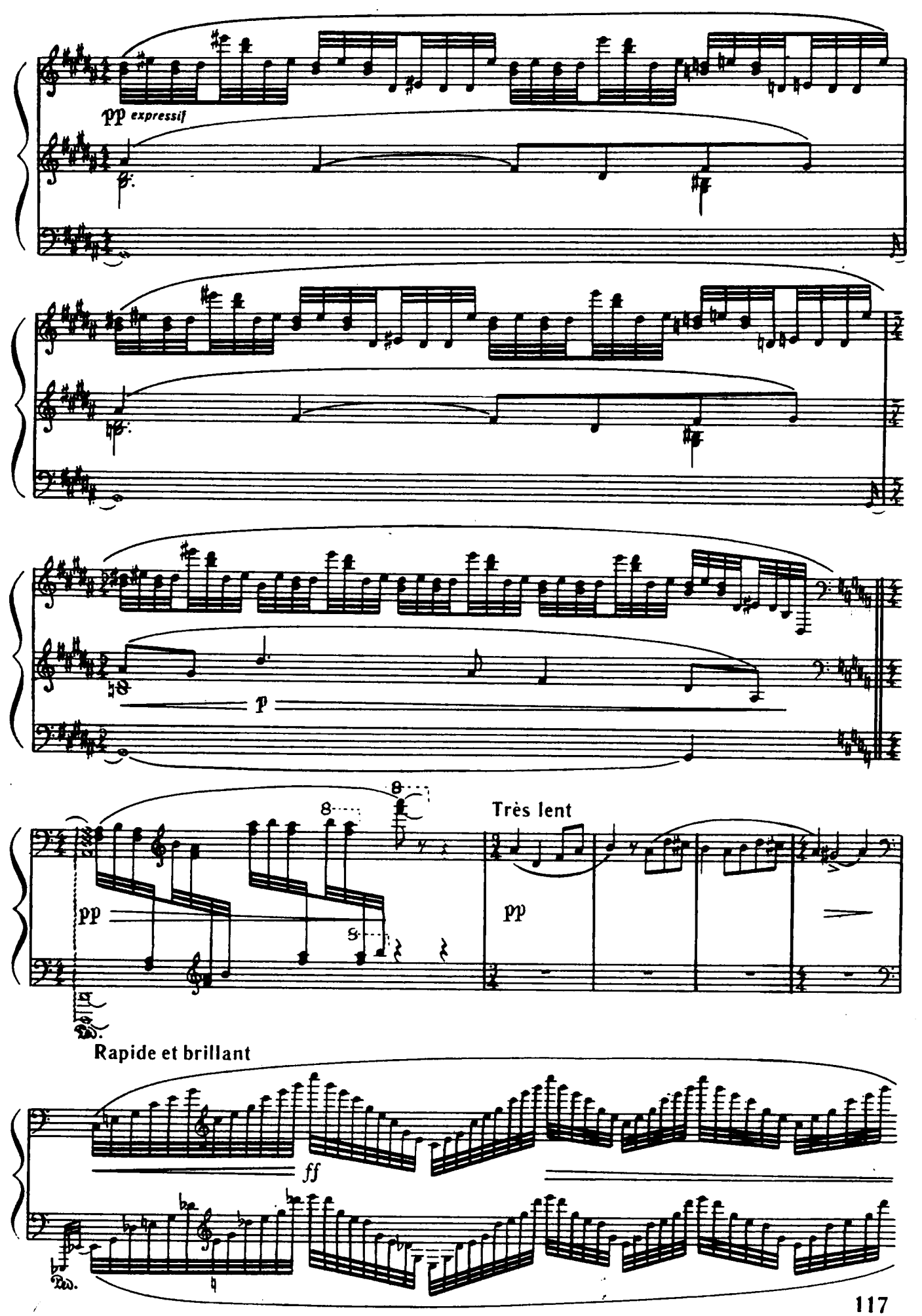
pp expressif
p
Très lent
pp
pp
Rapide et brillant
ff

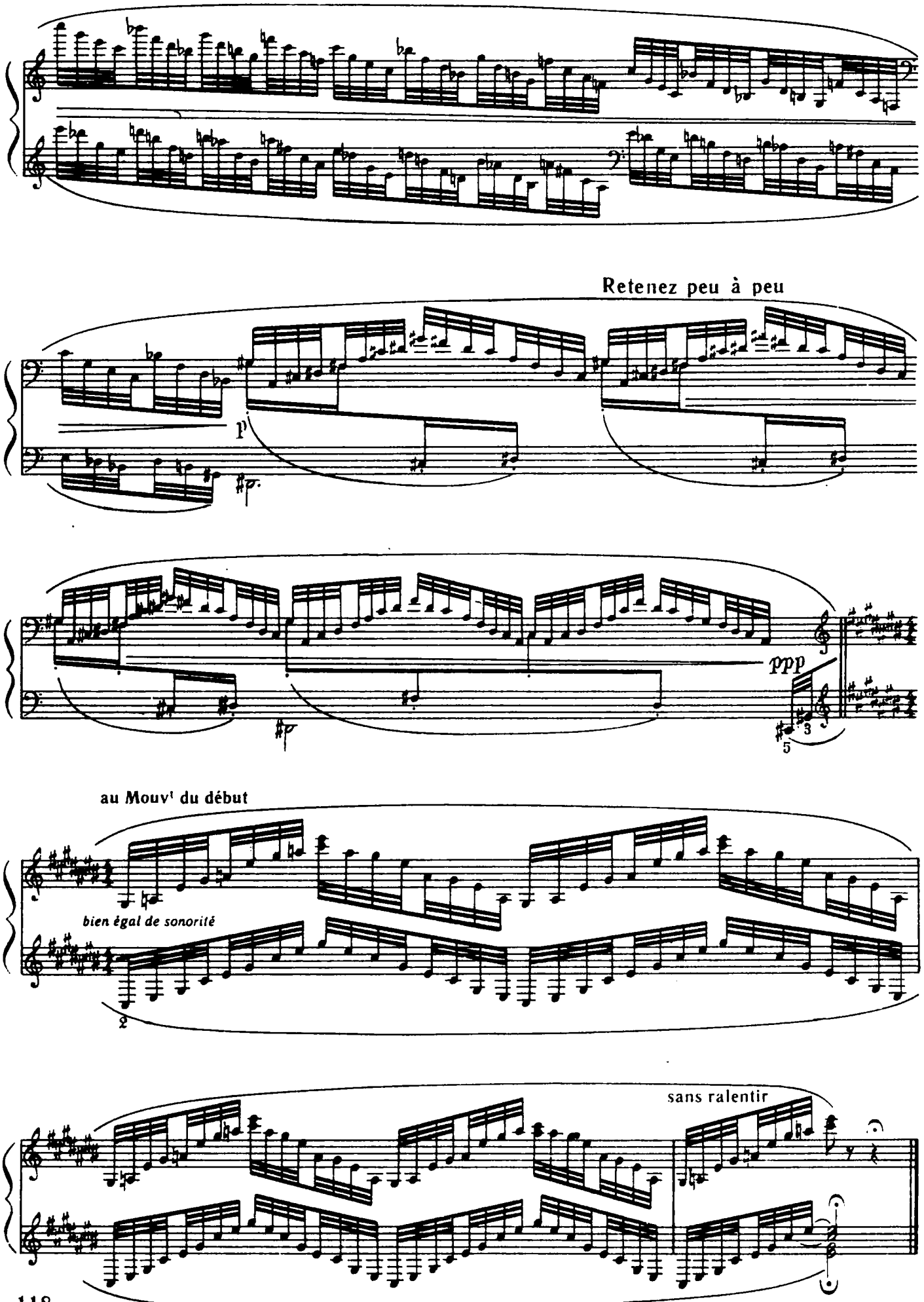
Retenez peu à peu
p
ppp
au Mouv^t du début
bien égal de sonorité
sans ralentir

II

LE GIBET

Que vois-je remuer autour de ce Gibet?

Faust

Ah! ce que j'entends, serait-ce la brise nocturne qui glapit, ou le pendu qui pousse un soupir sur la fourche patibulaire?

Serait-ce quelque grillon qui chante tapi dans la mousse et le lierre stérile dont par pitié se chausse le bois?

Serait-ce quelque mouche en chasse sonnant du cor autour de ces oreilles sourdes à la fanfare des hallali?

Serait-ce quelque escarbot qui cueille en son vol inégal un cheveu sanglant à con crâne chauve?

Ou bien serait-ce quelque araignée qui brode une demi-aune de mousseline pour cravate à ce col étranglé?

C'est la cloche qui tinte aux murs d'une ville, sous l'horizon, et la carcasse d'un pendu que rougit le soleil couchant.

II

ШИБЕНИЦЯ

Що там на шибениці ворухнулось?

Фауст

Ах! Чи те, що чую я, то вітру опівнічного виття, чи то повішений стогне на шибениці?

Чи це цвіркун виспівує десь, притаївшись серед моху і безплідного плюща, яким ліс його із жалю огортає?

Чи це якоїсь мушки ріг мисливський дзижчить на полюванні навкруг її глухих вушок при фанфарах улюлюкання ловців?

Чи це якийсь жучок у своїм мінливім льоті ловить криваву волосину на свій лисий череп?

Чи, може, це павук мережає жебрацький серпанок на кравatку для тісного комірця?

Чи це дзвін, що десь під обрієм лунає над мурами міста, тоді як призахідне сонце червонить силует повішеного?

Переклад Бориса Тена

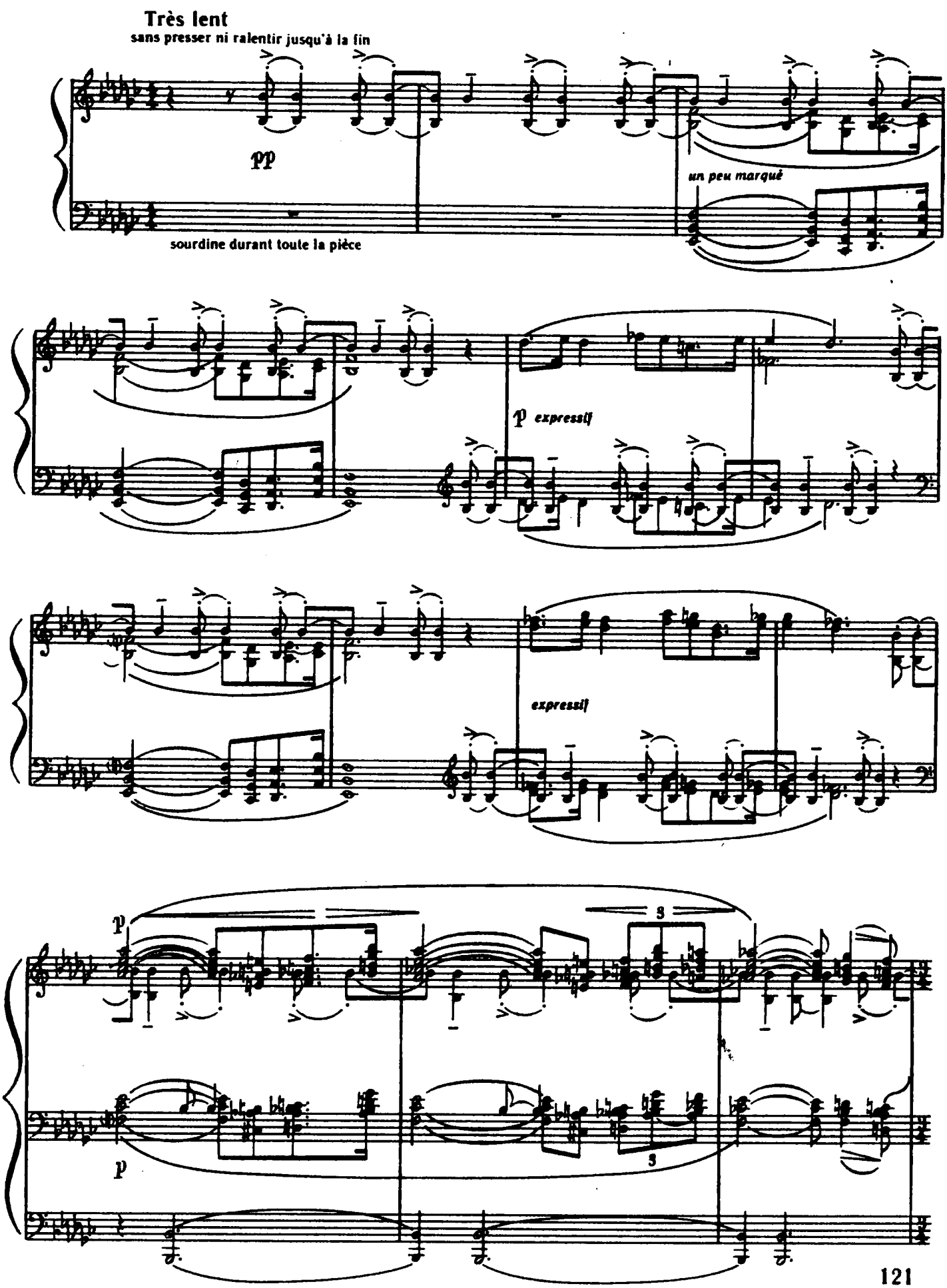
Très lent
sans presser ni ralentir jusqu'à la fin
pp
un peu marqué
sourdine durant toute la pièce
p expressif
expressif
p
3
p
3

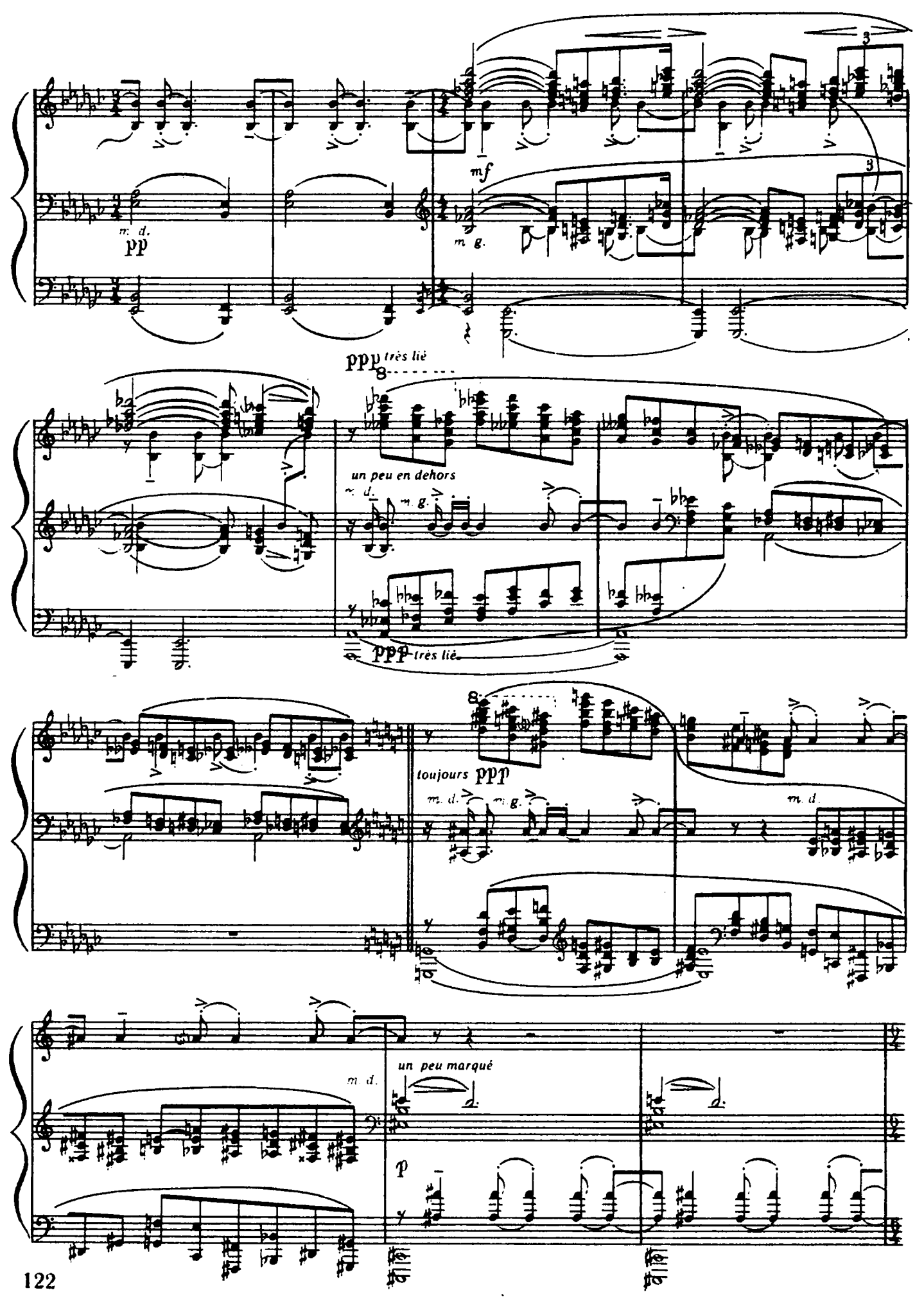
m. d.
pp
mf
m. g.
ppp très lié
un peu en dehors
m. d.
m. g.
ppp très lié
toujours ppp
m. d.
m. g.
m. d.
un peu marqué
m. d.
p

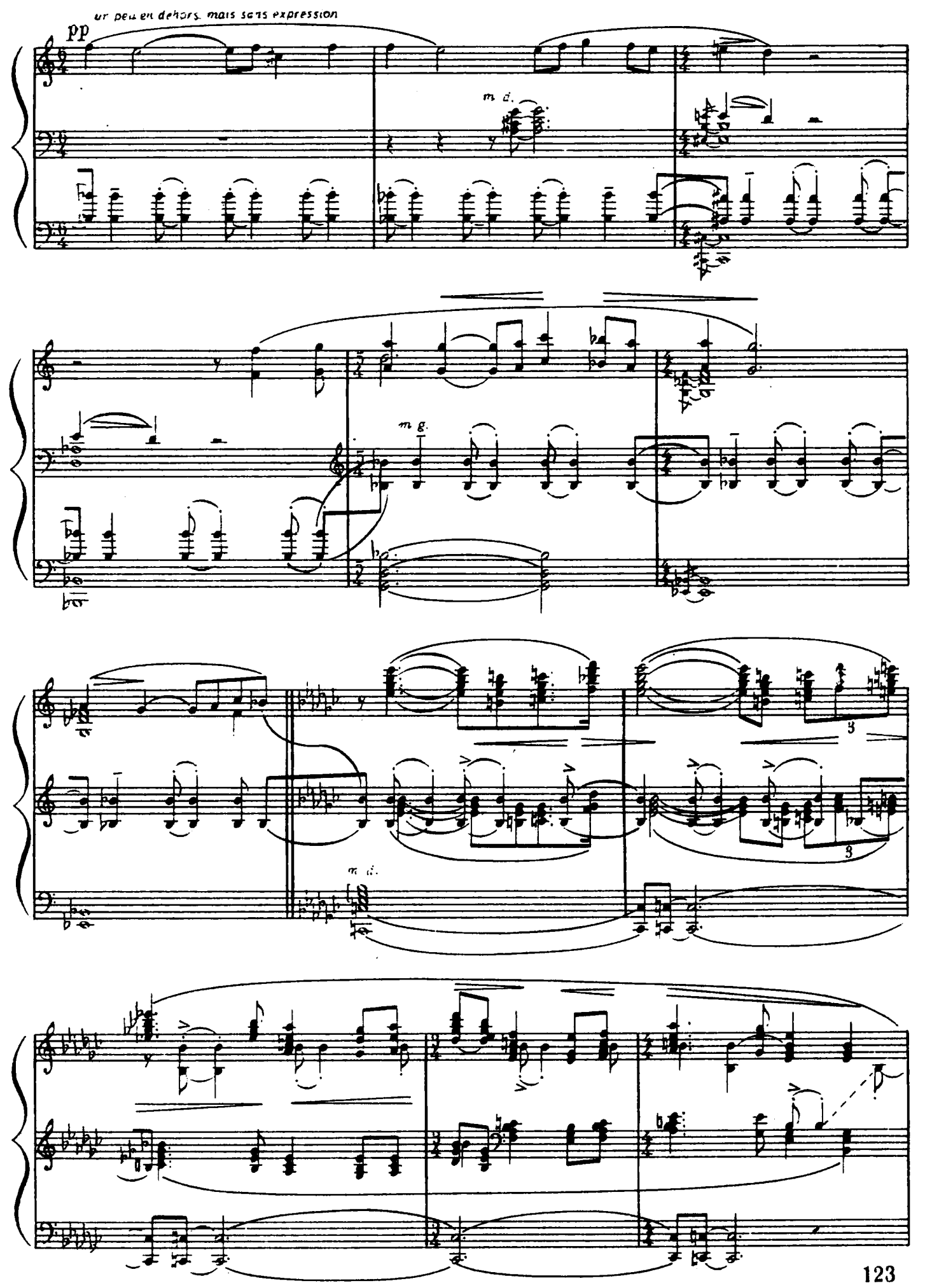
un peu en dehors, mais sans expression
pp
m. d.
m. g.
m. d.

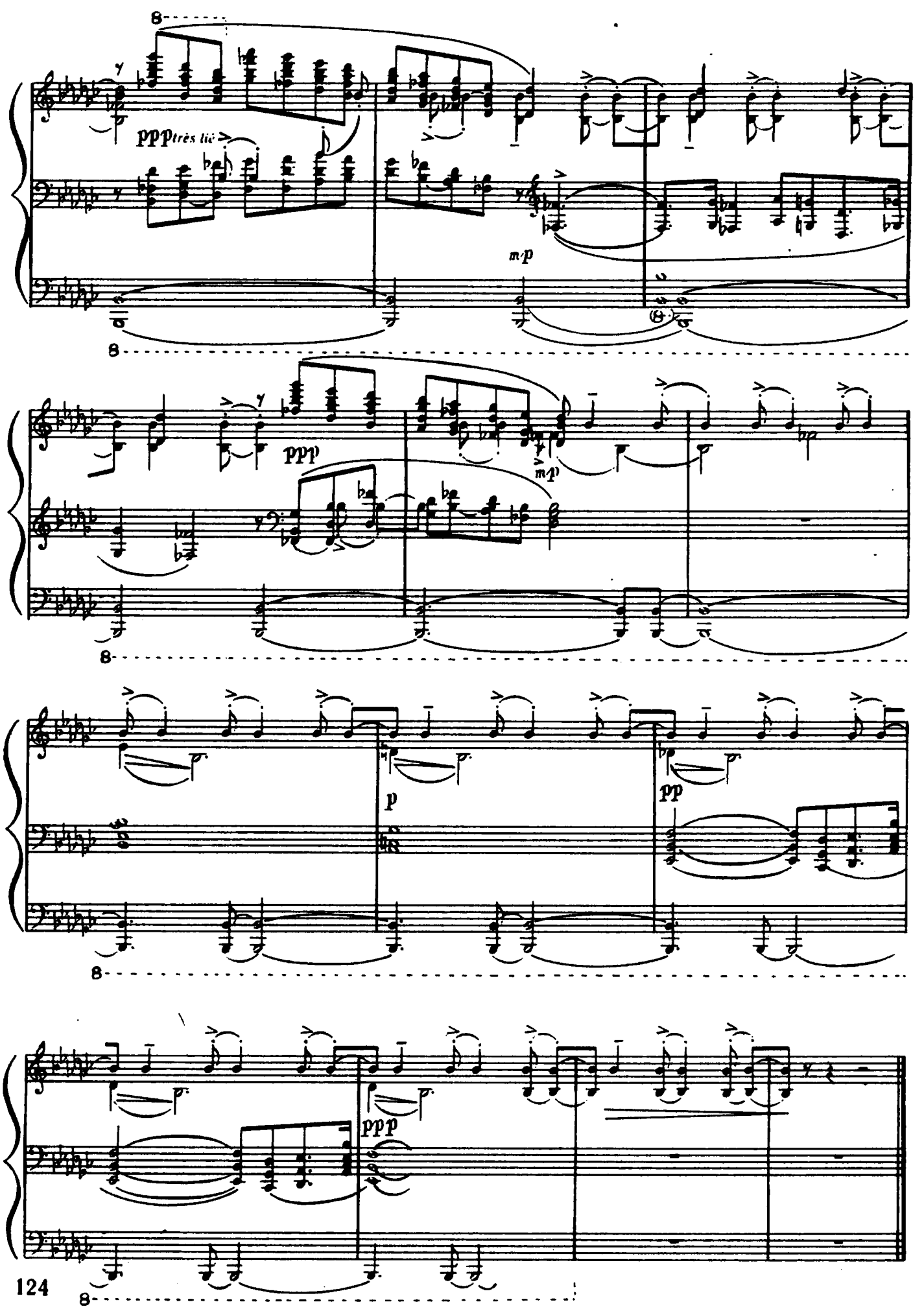
ppp très lié
mp
ppp
mp
p
pp
ppp

III

SCARBO

Il regarda sous le lit, dans la cheminee, dans le bahut; — personne. Il ne put comprende par où il s'était introduit, par où il s'était évadé.

HOFFMANN. "Contes nocturnes"

Oh! que de fois je l'ai entendu et vu, Scarbo, lorsqu'à minuit la lune brille dans le ciel comme un écu d'argent sur une bannière d'azur semée d'abeilles d'or!

Que de fois j'ai entendu bourdonner son rire dans l'ombre de mon alcôve, et grincer son ongle sur la soie des courtines de mon lit!

Que de fois je l'ai vu descendre du plancher, pirouetter sur un pied et rouler par la chambre comme le fuseau tombé de la quenouille d'une sorcière!

Le croyais-je alors évanoui? le nain grandissait entre la lune et moi comme le clocher d'une cathédrale gothique, un grelot d'or en branle à son bonnet pointu!

Mais bientôt son corps bleuissait, diaphane comme la cire d'une bougie, son visage blémissait comme la cire d'un lumignon,— et soudain il s'éteignait.

III

СКАРБО

Він глянув під ліжко, в димохід, у скриню — нікого. Він не міг збагнути, як увійшов, як вийшов.

ГОФМАН. "Нічні оповідання"

О! Скільки разів, Скарбо, я чув і бачив, як опівночі місяць сяє в небі, мов срібна монета на лазуровому прапорі, усіяному золотими бджілками!

Скільки я чув, як бринить його сміх у тіні мого алькова і скребе своїми пазурями щовкові покривала мого ліжка!

Скільки я бачив, як він спускається з помосту, похитуючись на одній нозі, і котиться по кімнаті наче веретено, що впало з прядки чарівниці!

Чи я не непритомнію? Карлик між місяцем і мною виріс наче дзвіниця готичного собору, наче золоте брязкальце, що гойдається на своєму гострокінчастому ковпачкові.

Але раптом його тіло посиніло, стало прозоре, як воскова свічка, обличчя зблідло, як віск недогарка,— і він погас.

Переклад Бориса Тена

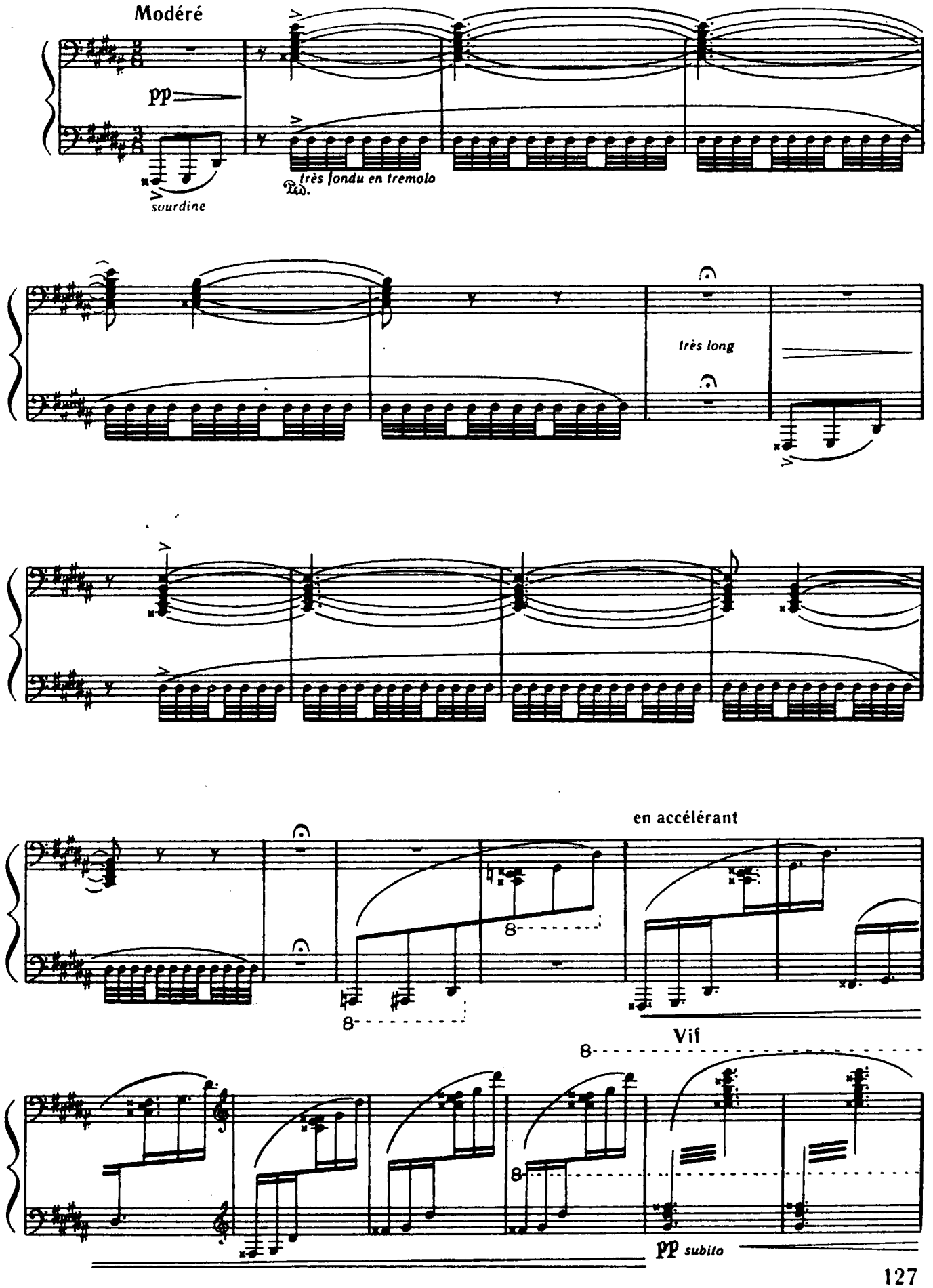
Modéré
pp
sourdine
très fondu en tremolo
Ped.
très long
en accélérant
8
8
Vif
8
8
pp subito

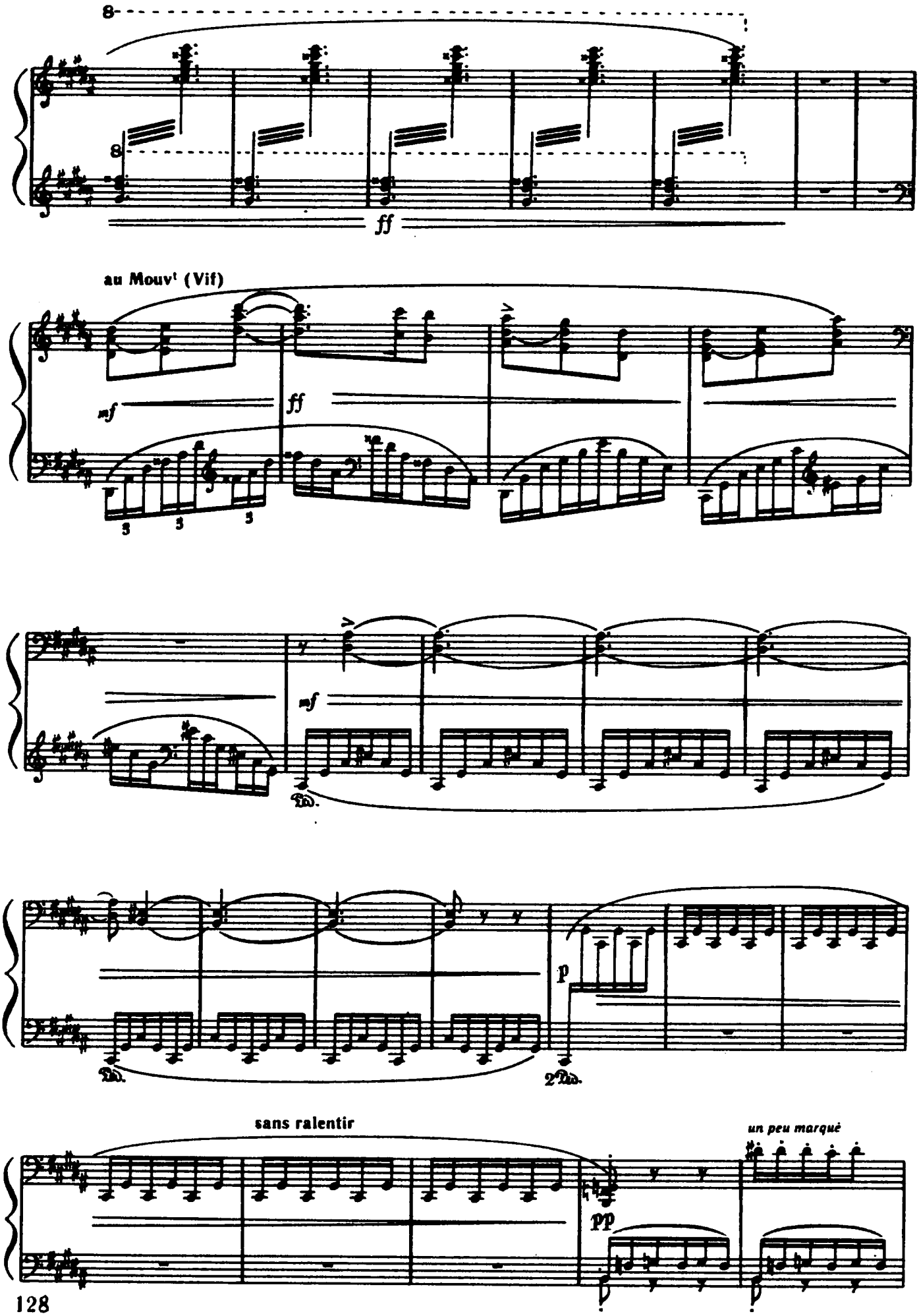
8
8
ff
au Mouv^t (Vif)
mf
ff
3
3
3
mf
Ped.
p
Ped.
2 Ped.
sans ralentir
un peu marqué
pp

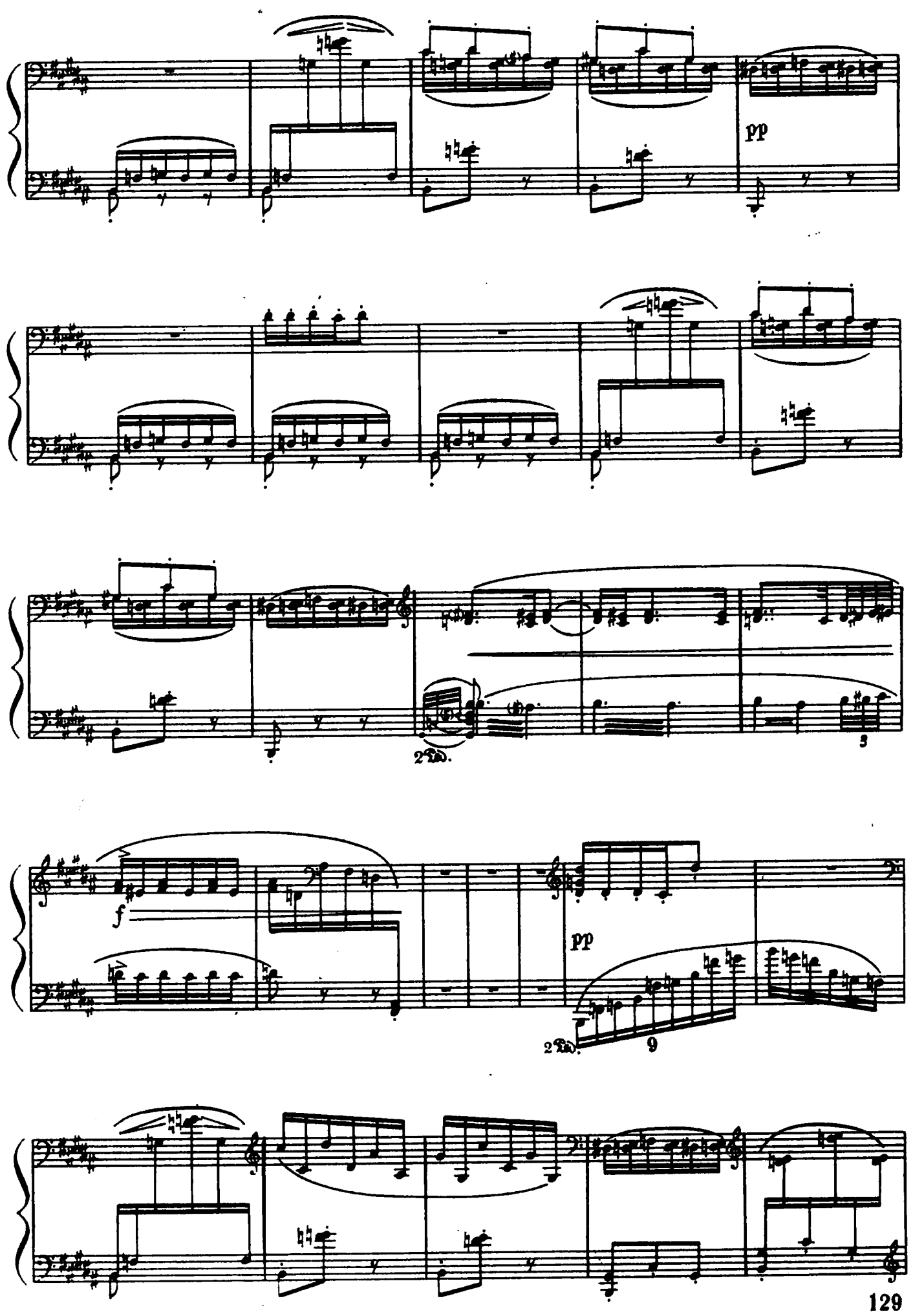
pp
2 Ped.
3
f
pp
2 Ped.
9

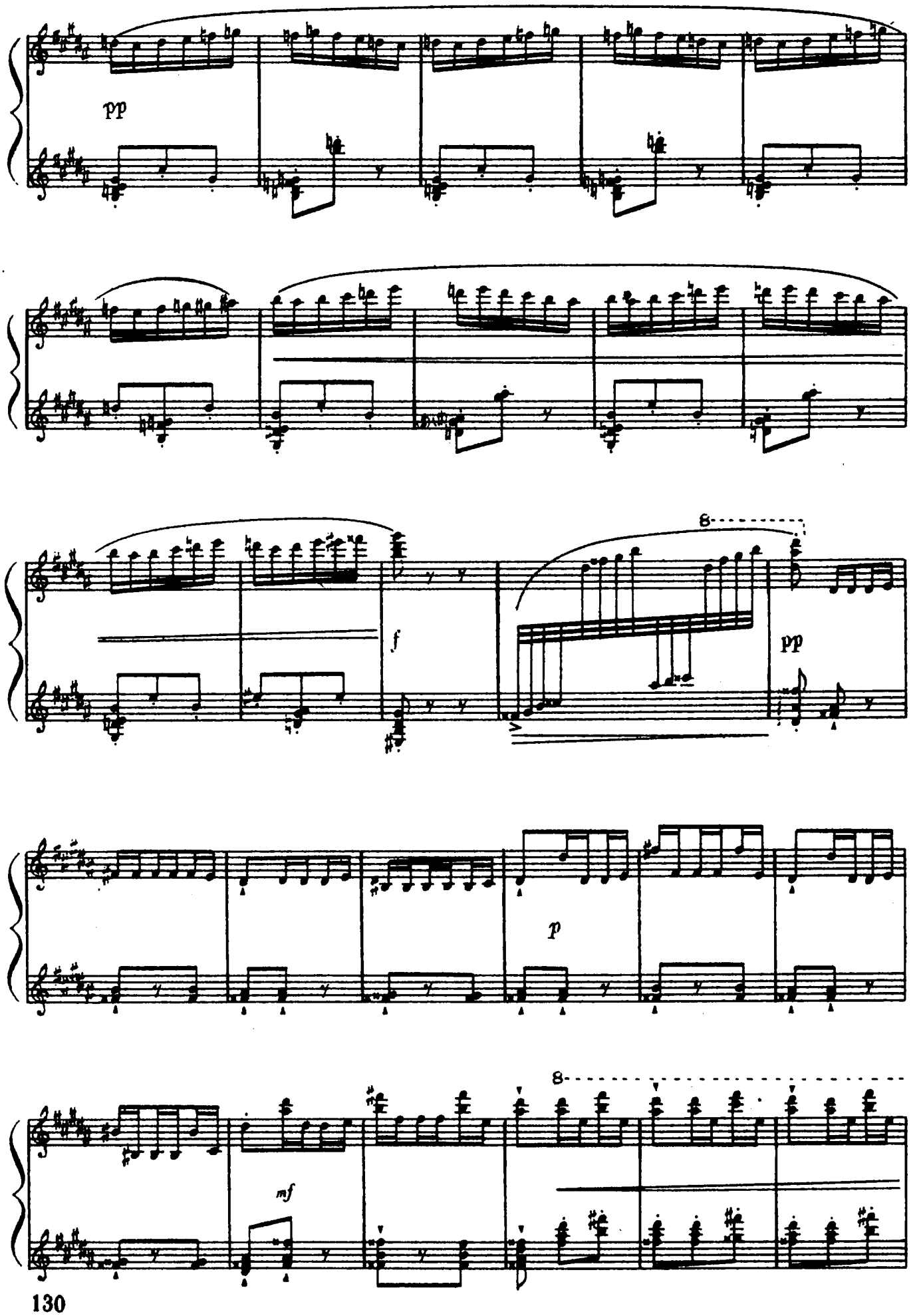
pp
f
8
pp
p
mf
8

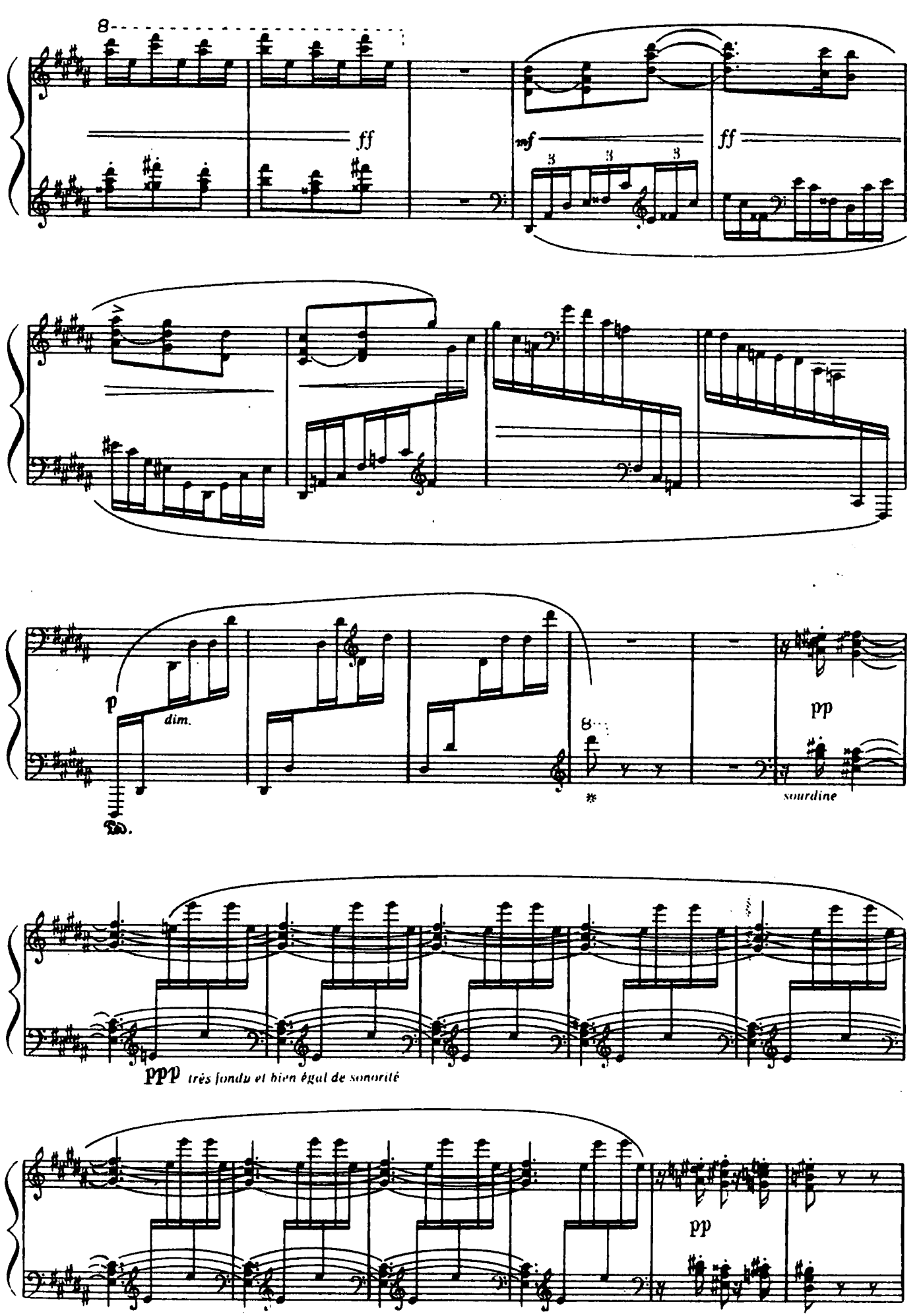
8
ff
mf
3
3
3
ff
p
dim.
8
pp
*
sourdine
Ped.
ppp
très fondu et bien égal de sonorité
pp

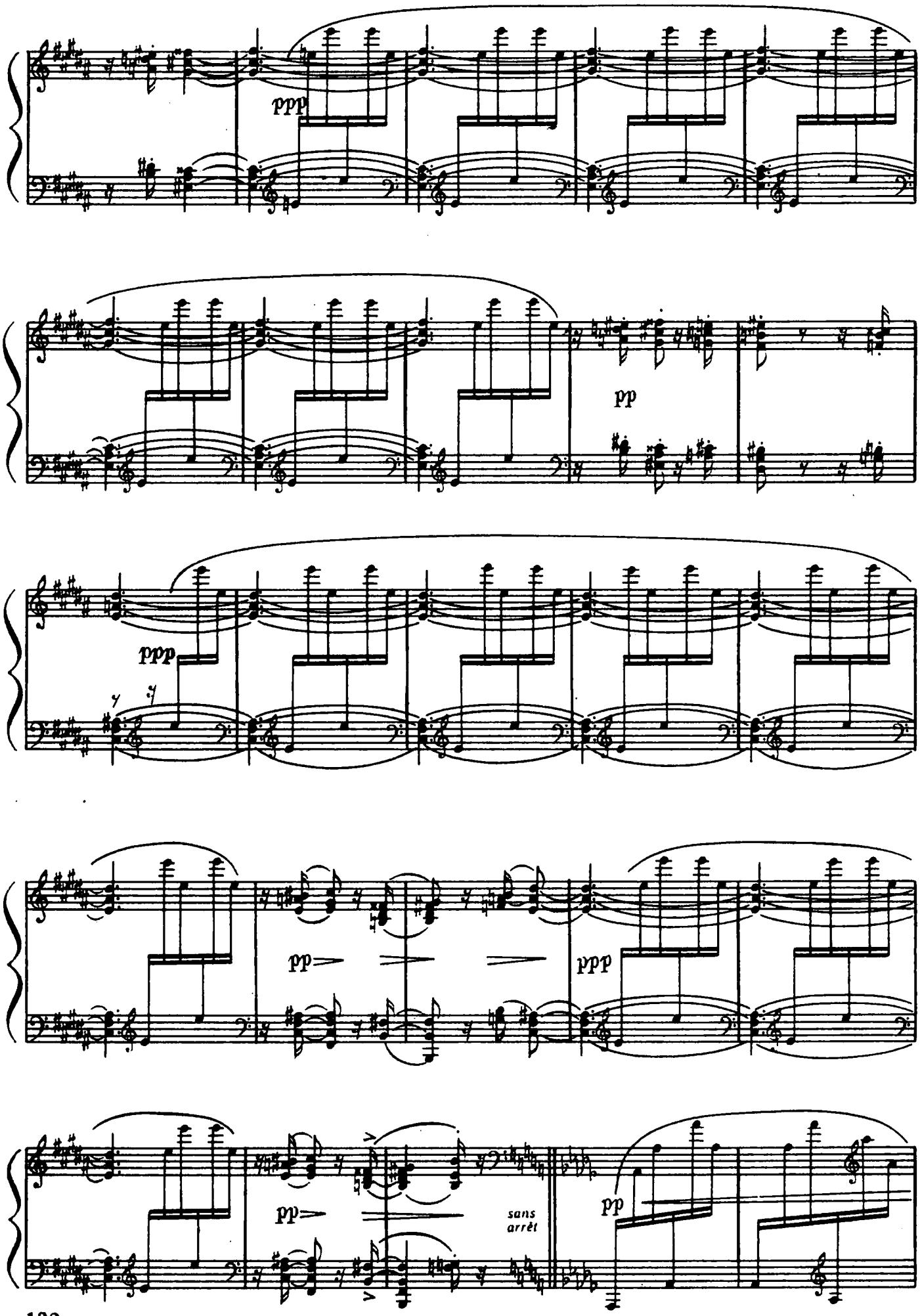
ppp
pp
ppp
pp
ppp
pp
sans
arrêt
pp

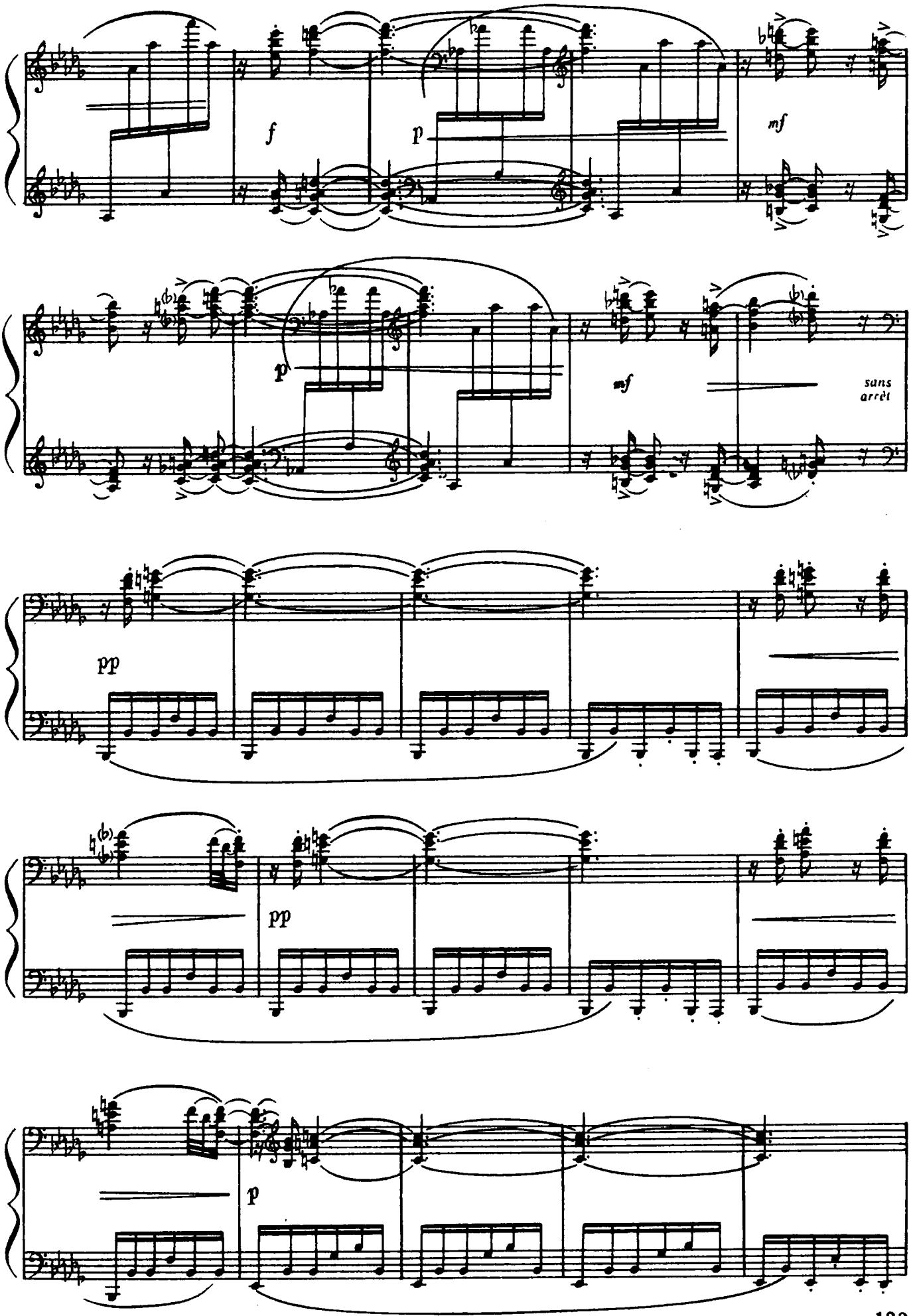
f
p
mf
p
mf
sans arrêt
pp
pp
p

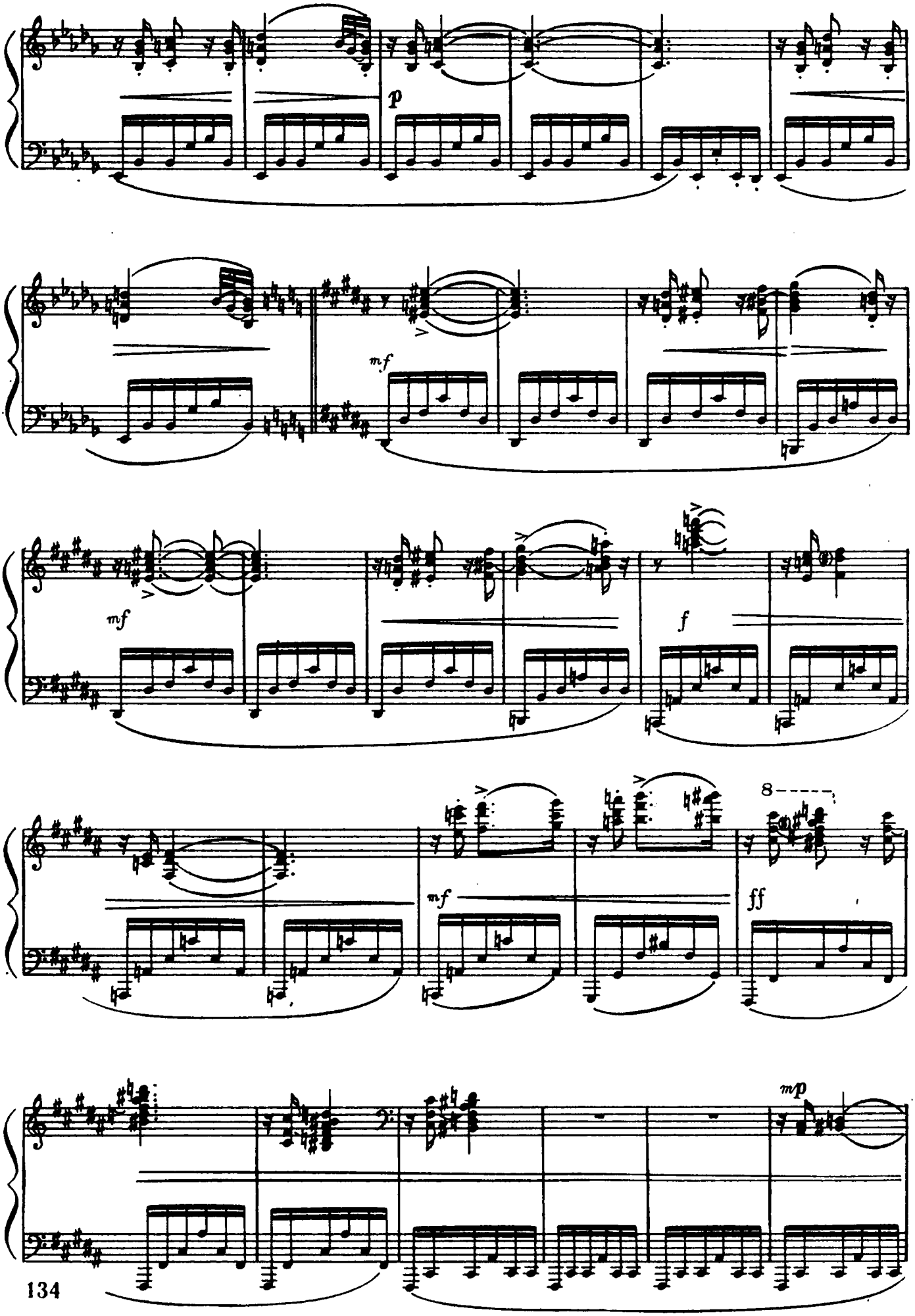
p
mf
mf
f
mf
8
ff
mp

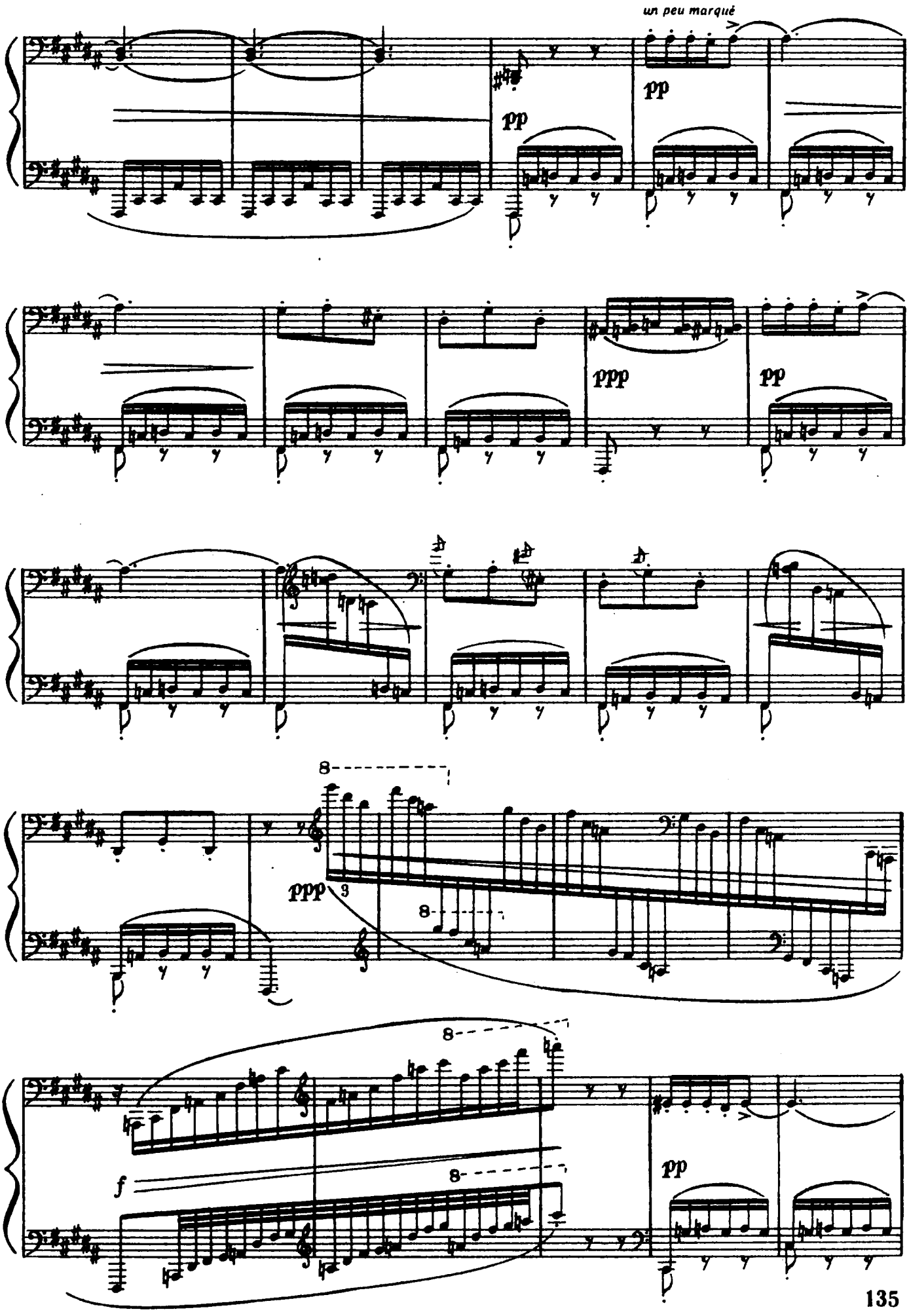
un peu marqué
pp
pp
ppp
pp
8
ppp
3
8
8
f
8
pp

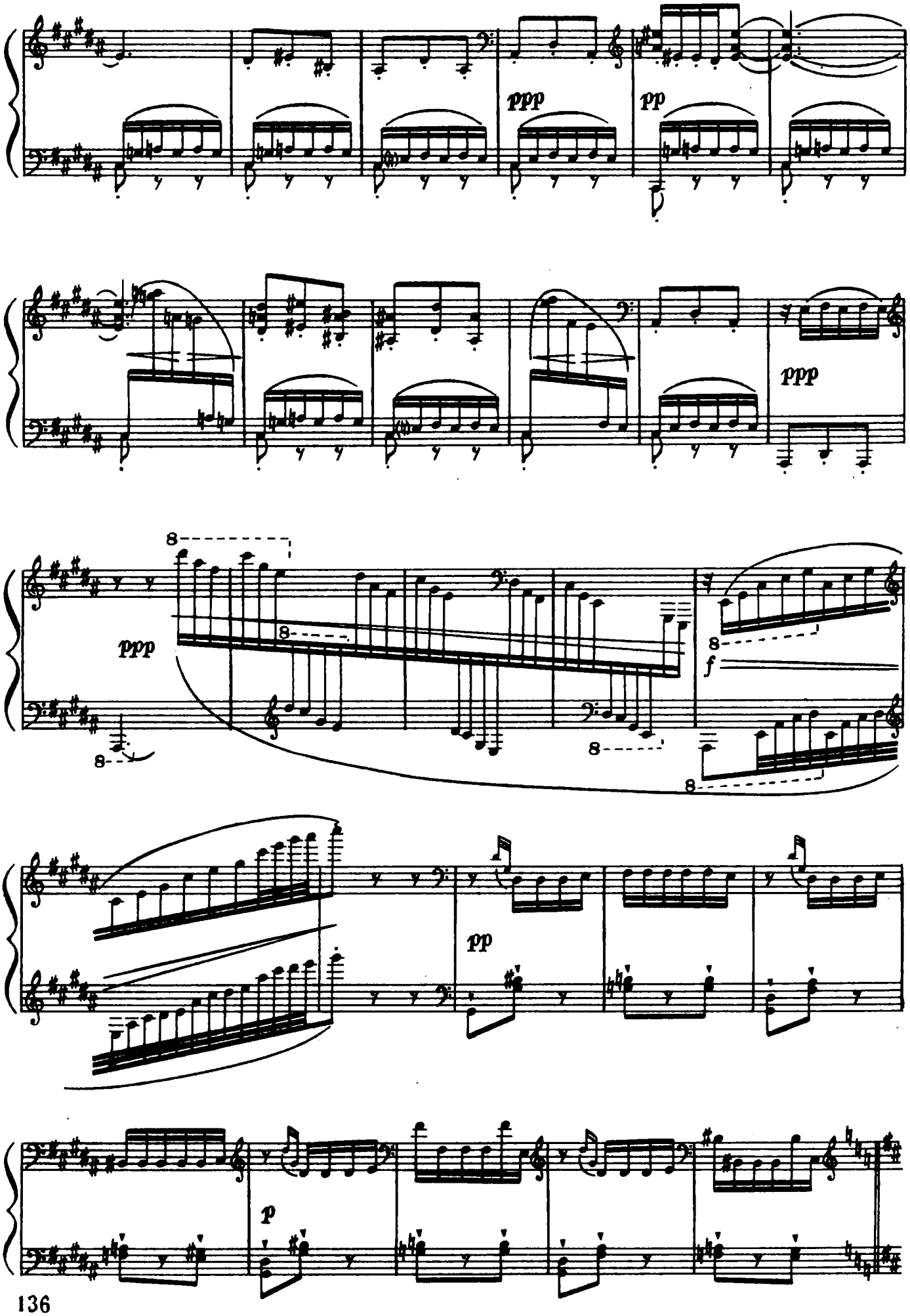
ppp
pp
ppp
ppp
8
f
pp
p

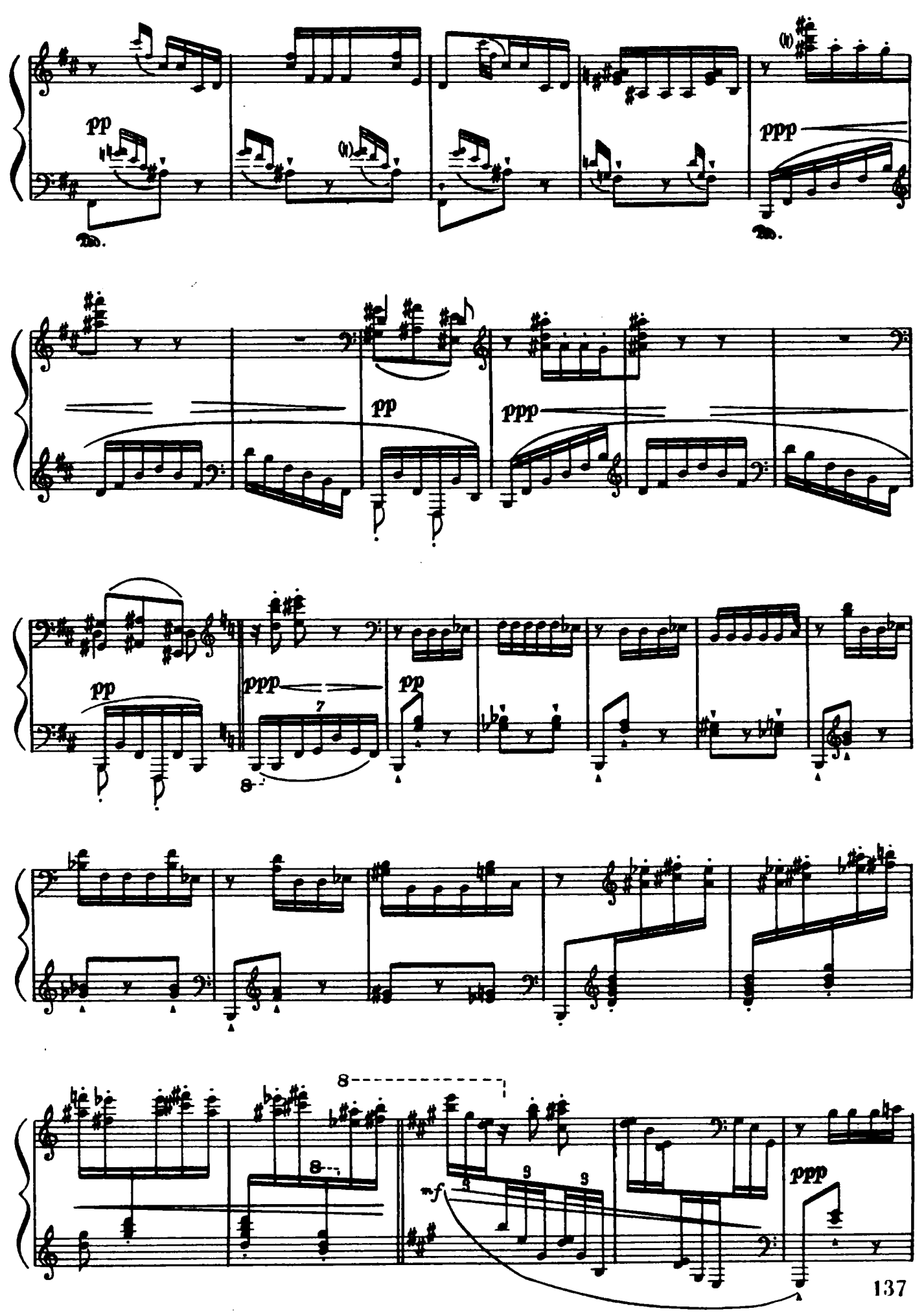
pp
ppp
pp
ppp
pp
ppp
pp
8
8
8
mf
ppp

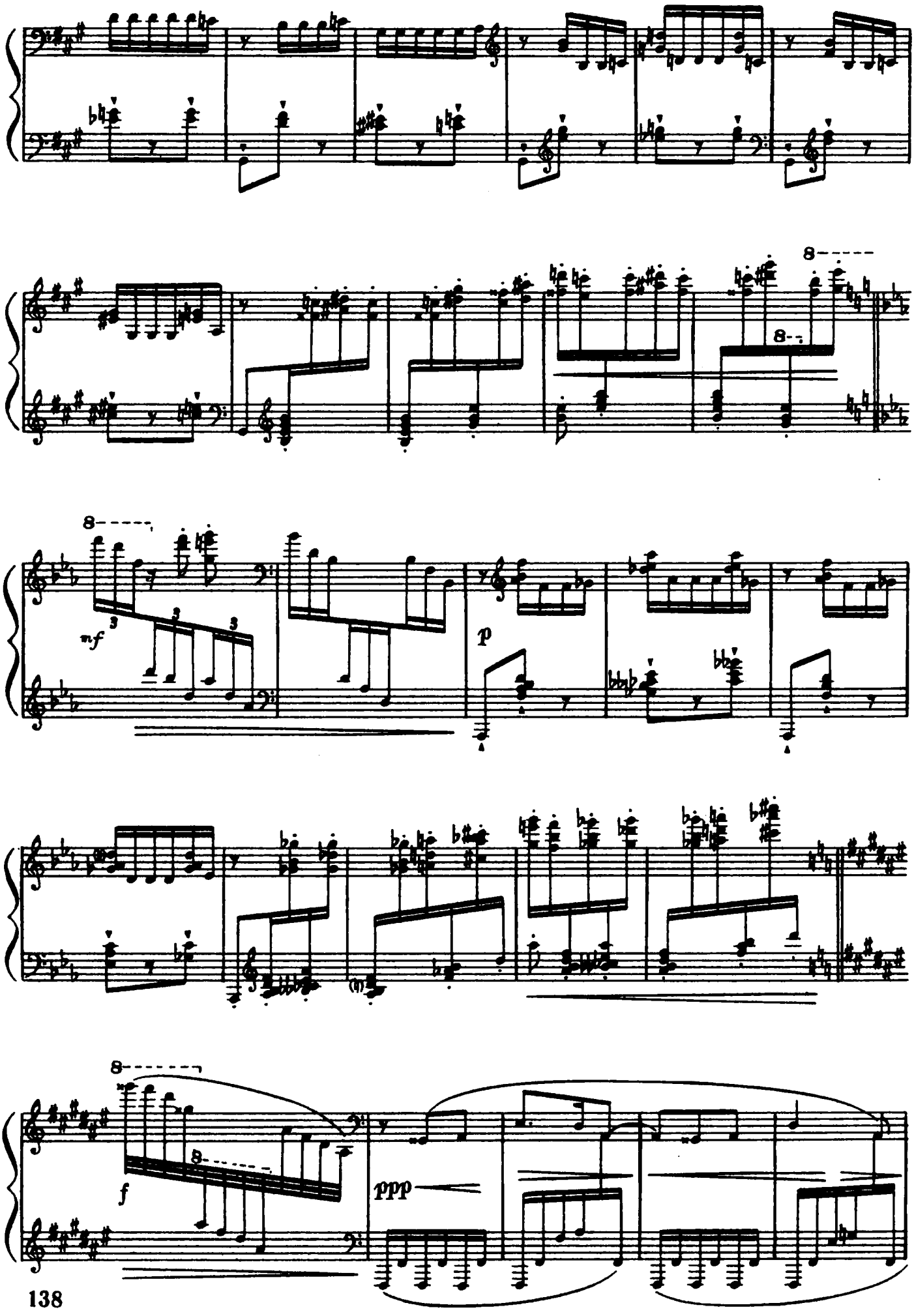
8
8
8
mf
3
3
3
p
8
f
ppp

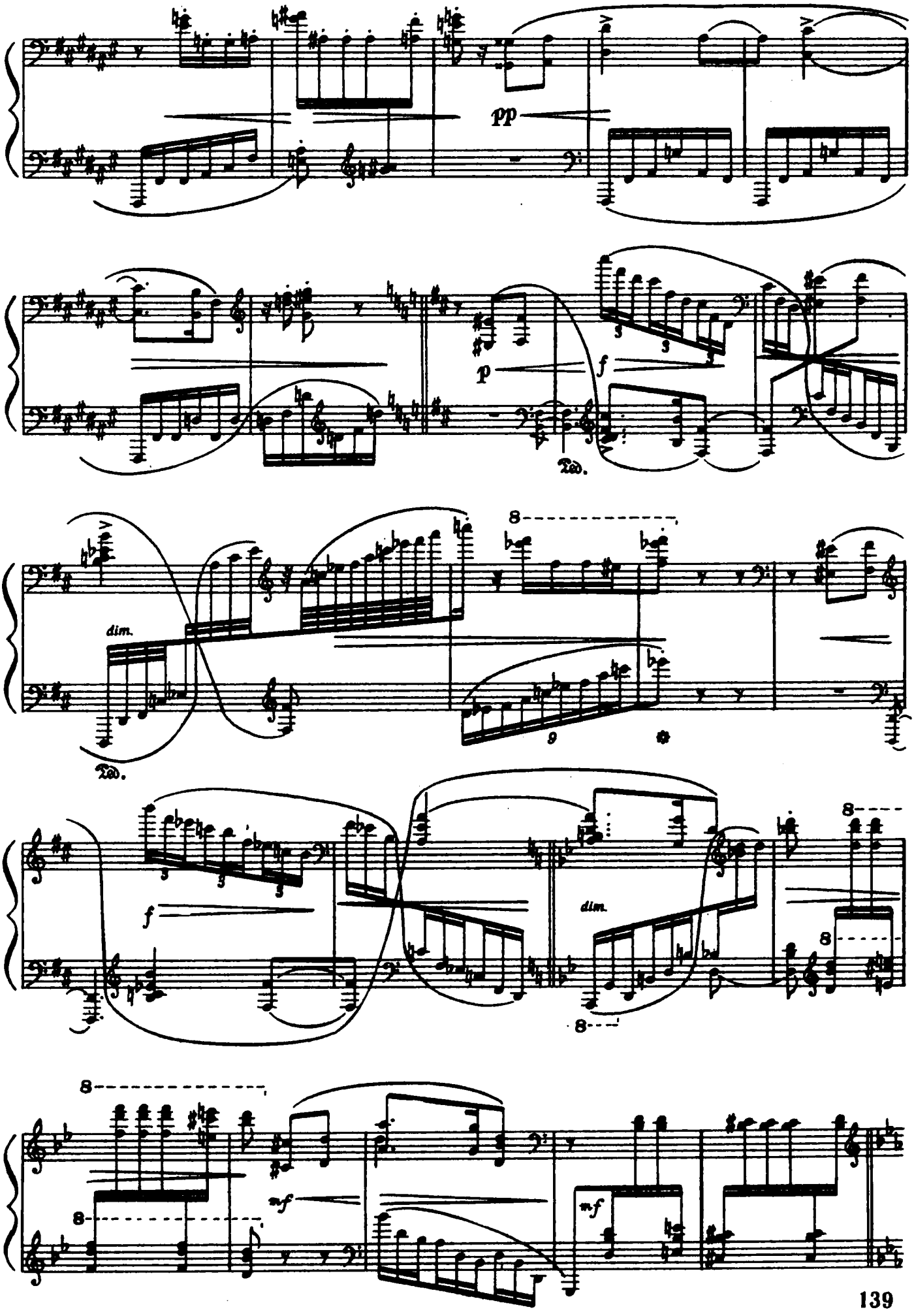
pp
p
f
Ped.
dim.
Ped.
f
dim.
mf
mf

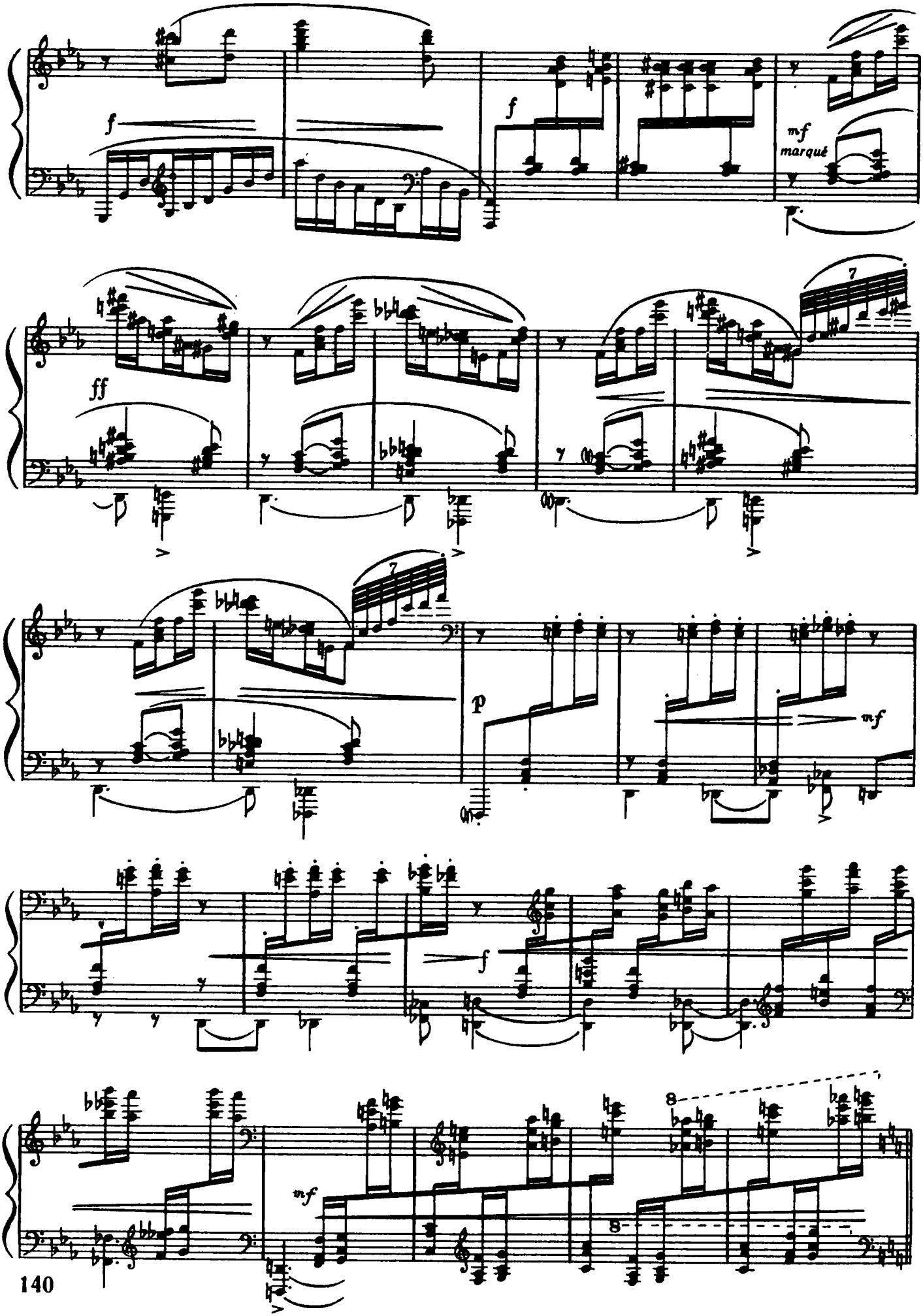
f
f
mf
marqué
ff
7
7
p
mf
f
mf
8
8

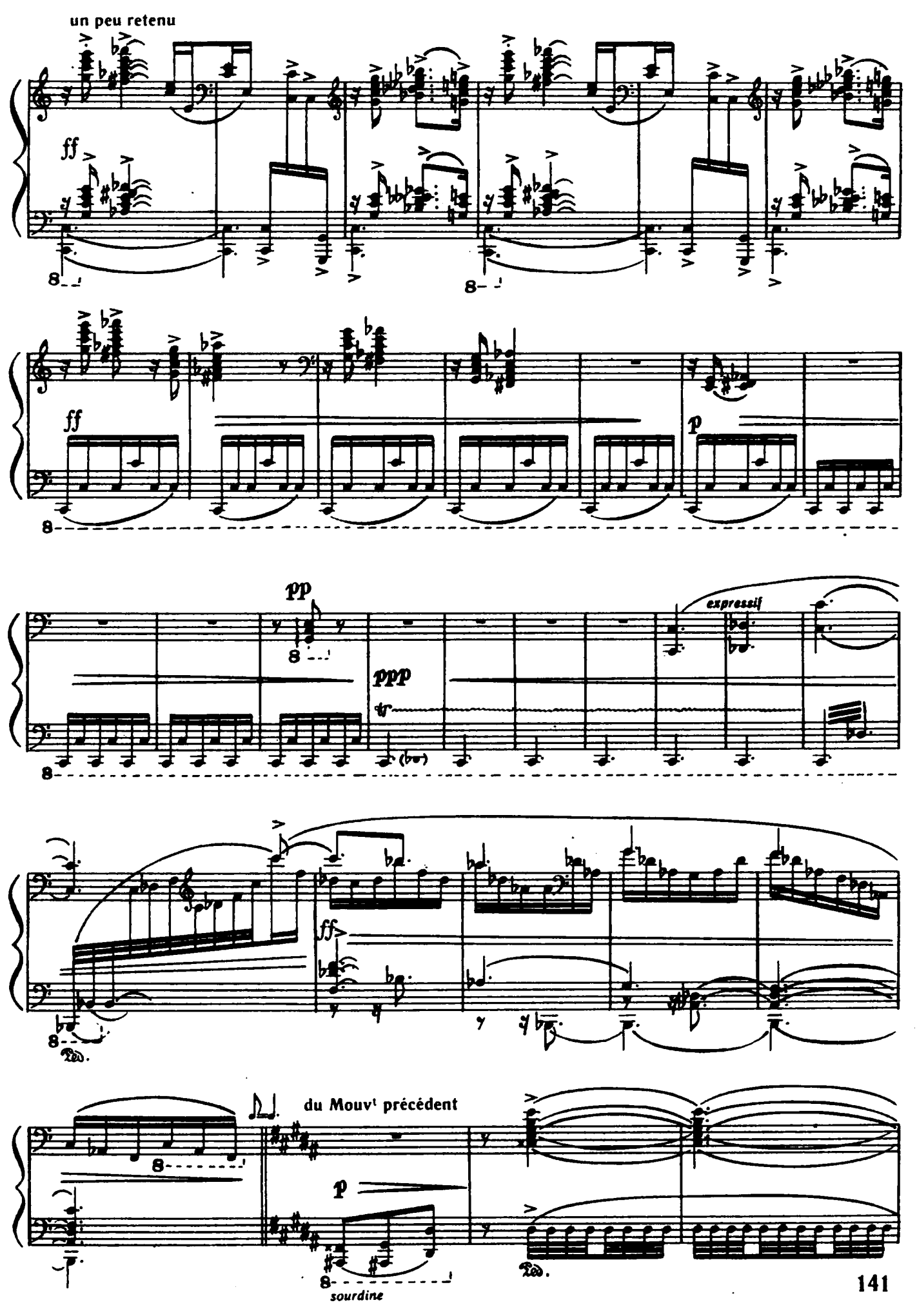
un peu retenu
ff
8
ff
p
pp
ppp
expressif
ff
Ped.
du Mouvt précédent
p
sourdine
Ped.

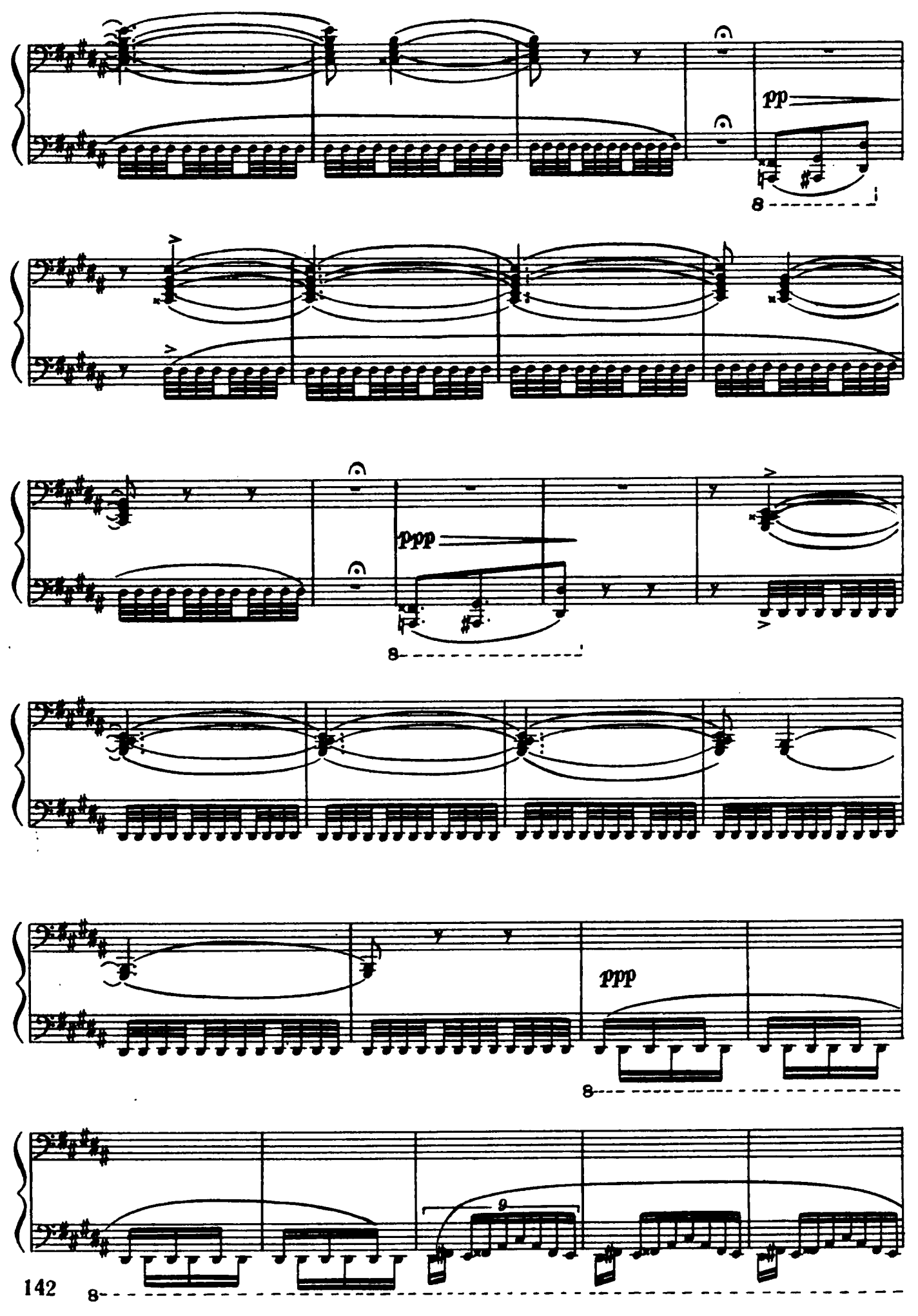
pp
8
ppp
8
ppp
8
9
8

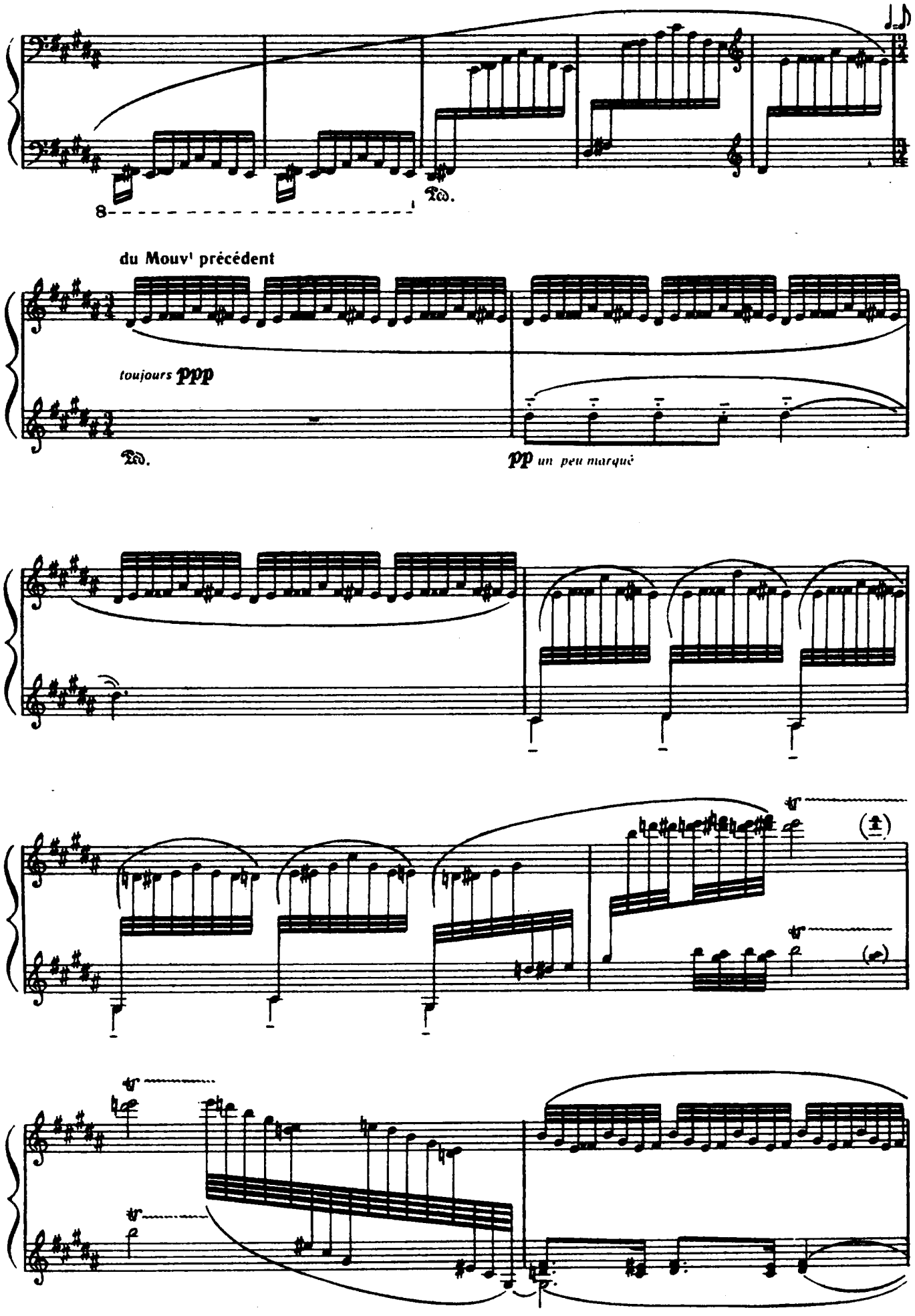
8
Ped.
du Mouv^t précédent
toujours ppp
Ped.
pp un peu marqué

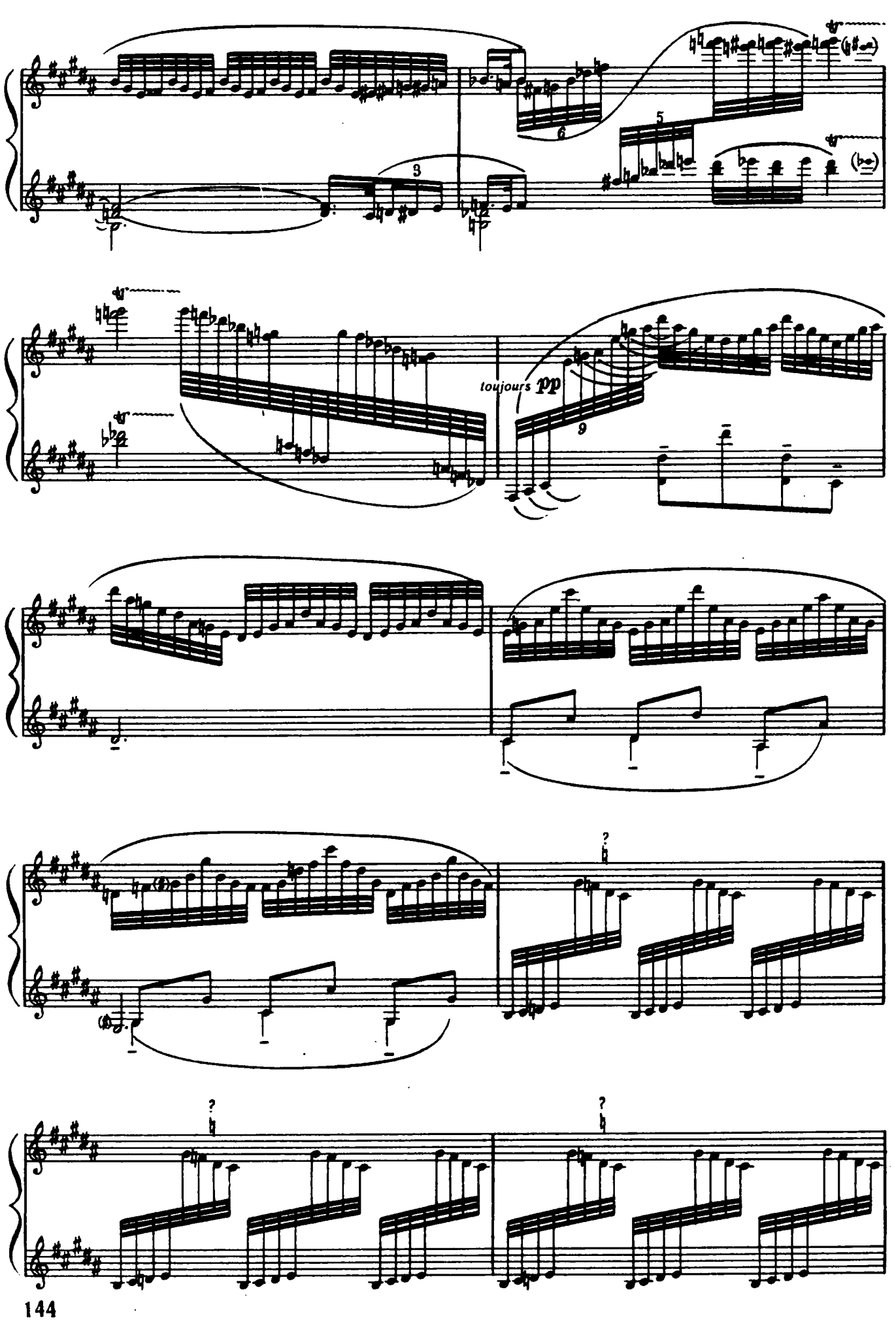
toujours pp

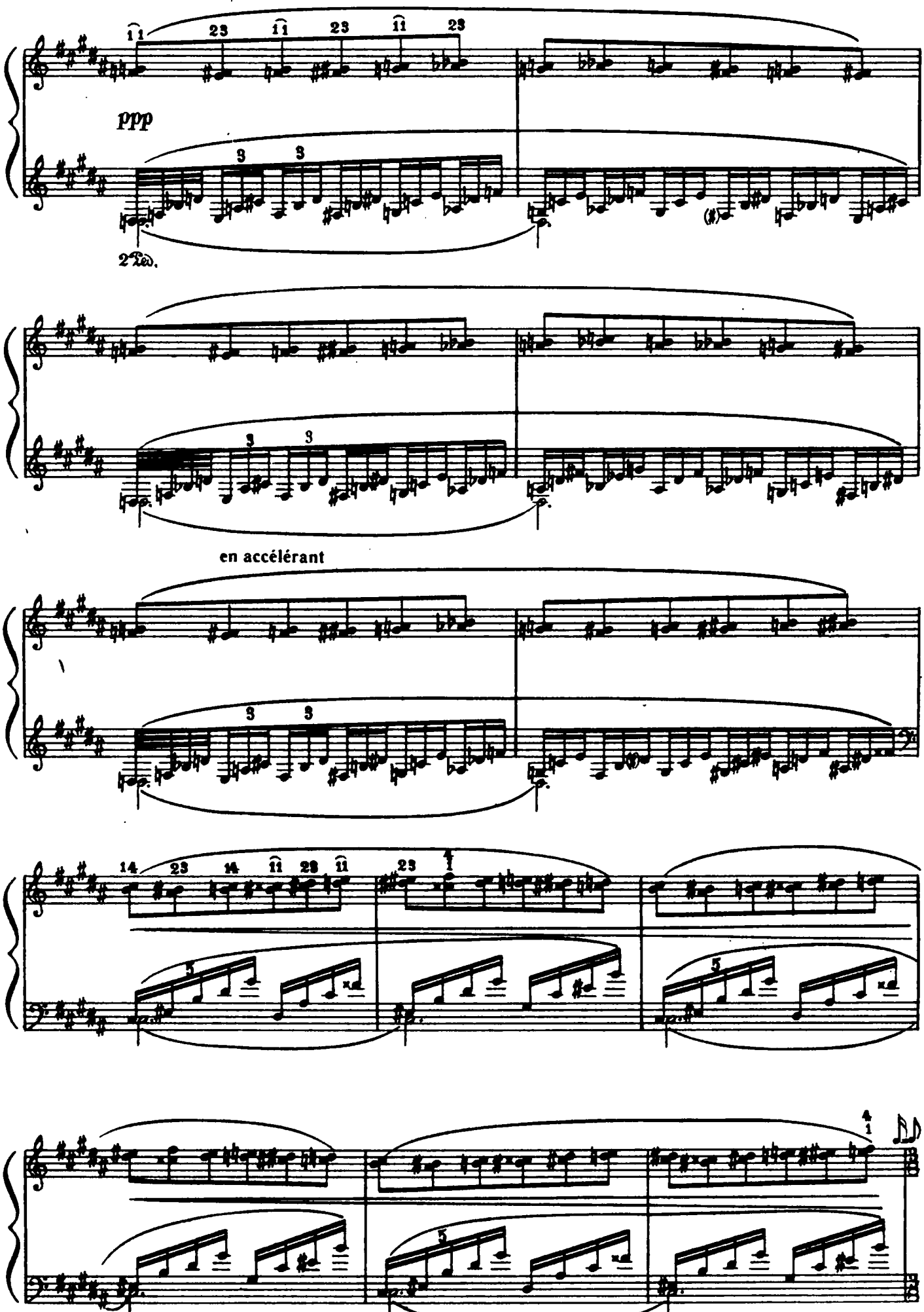
ppp
2 Ped.
en accélérant

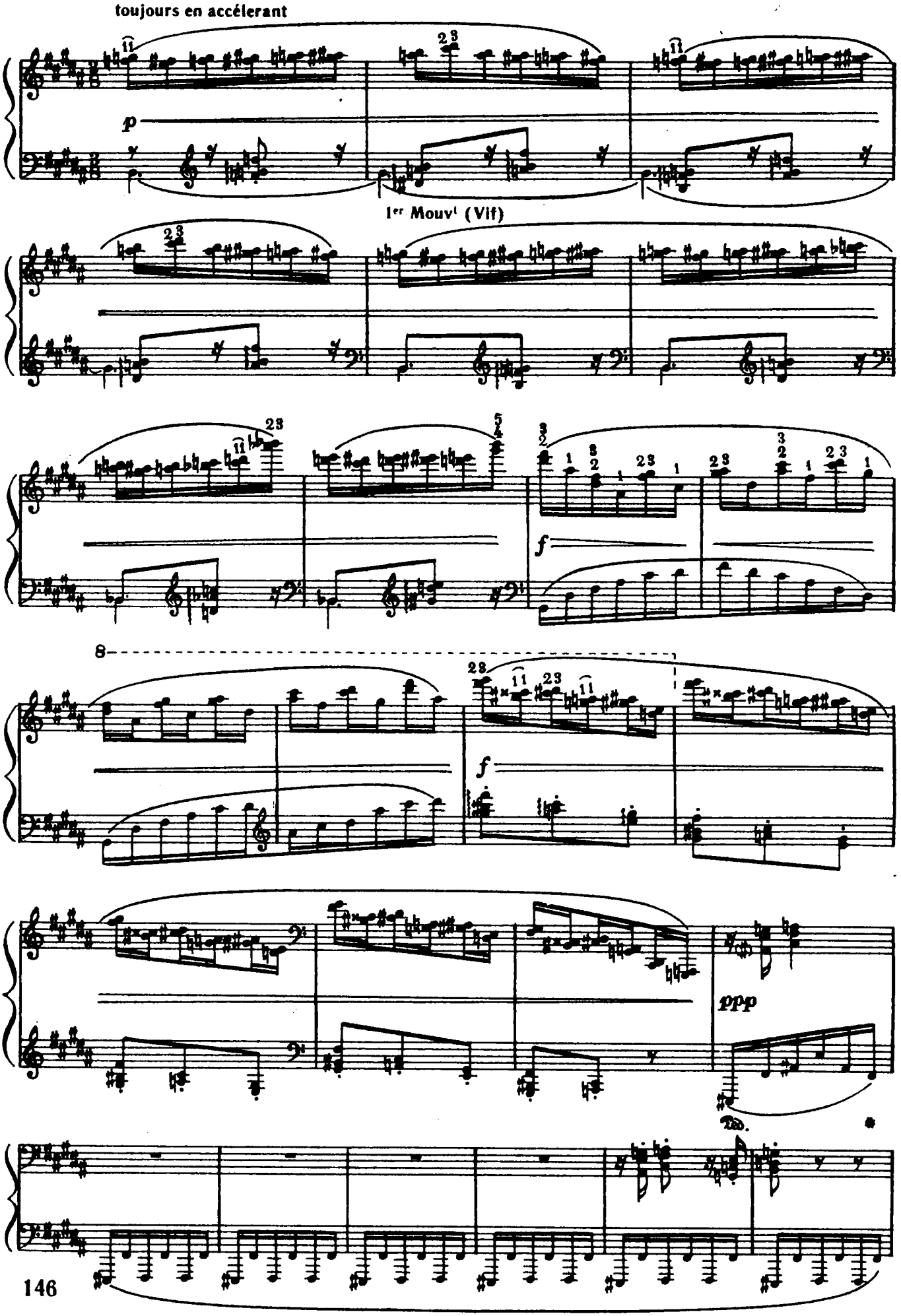
toujours en accélerant
p
1er Mouvt (Vif)
f
8
f
ppp
2d.

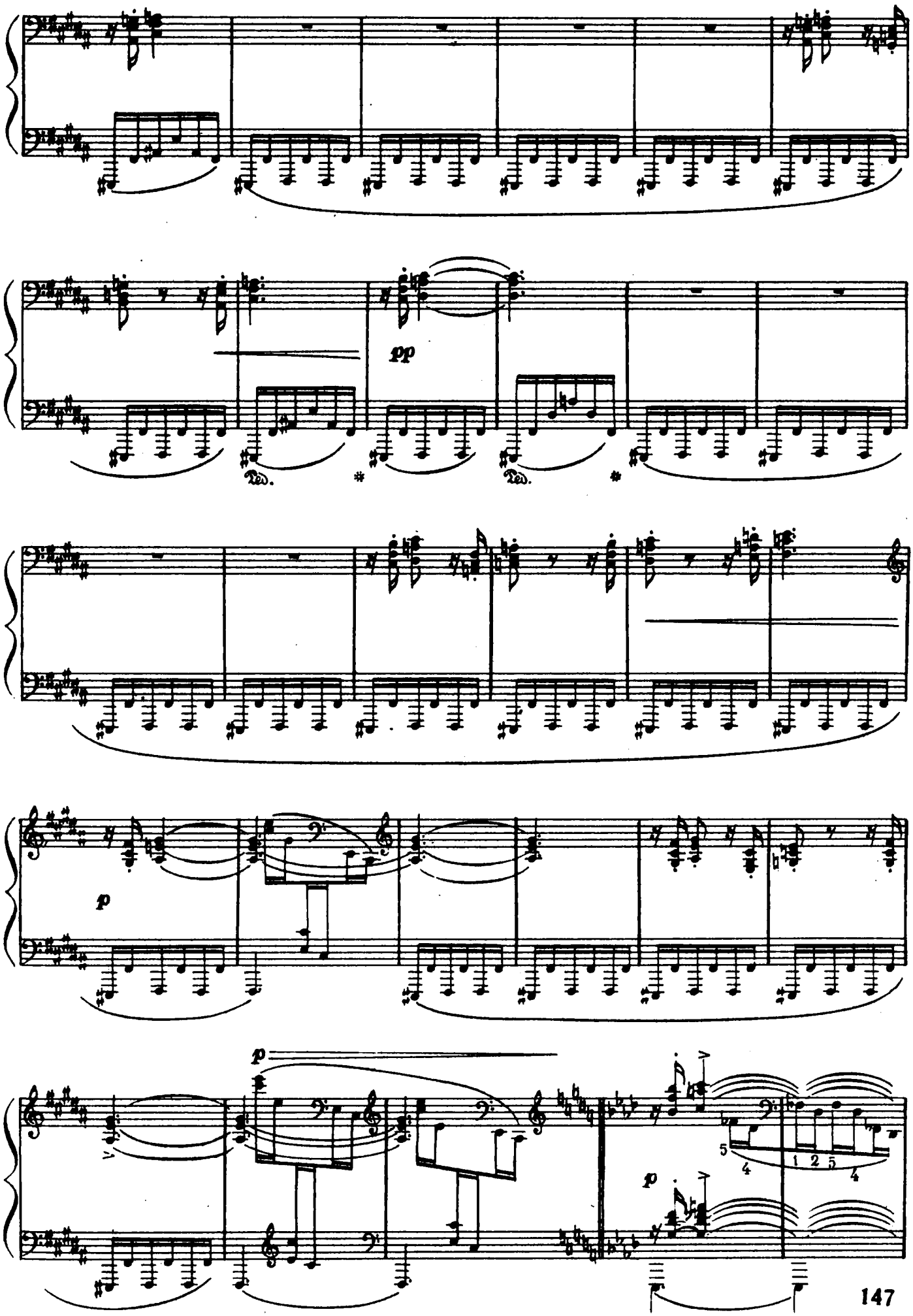
pp
Ped.
*
Ped.
*
p
p
1 2 5
4
5
4
p

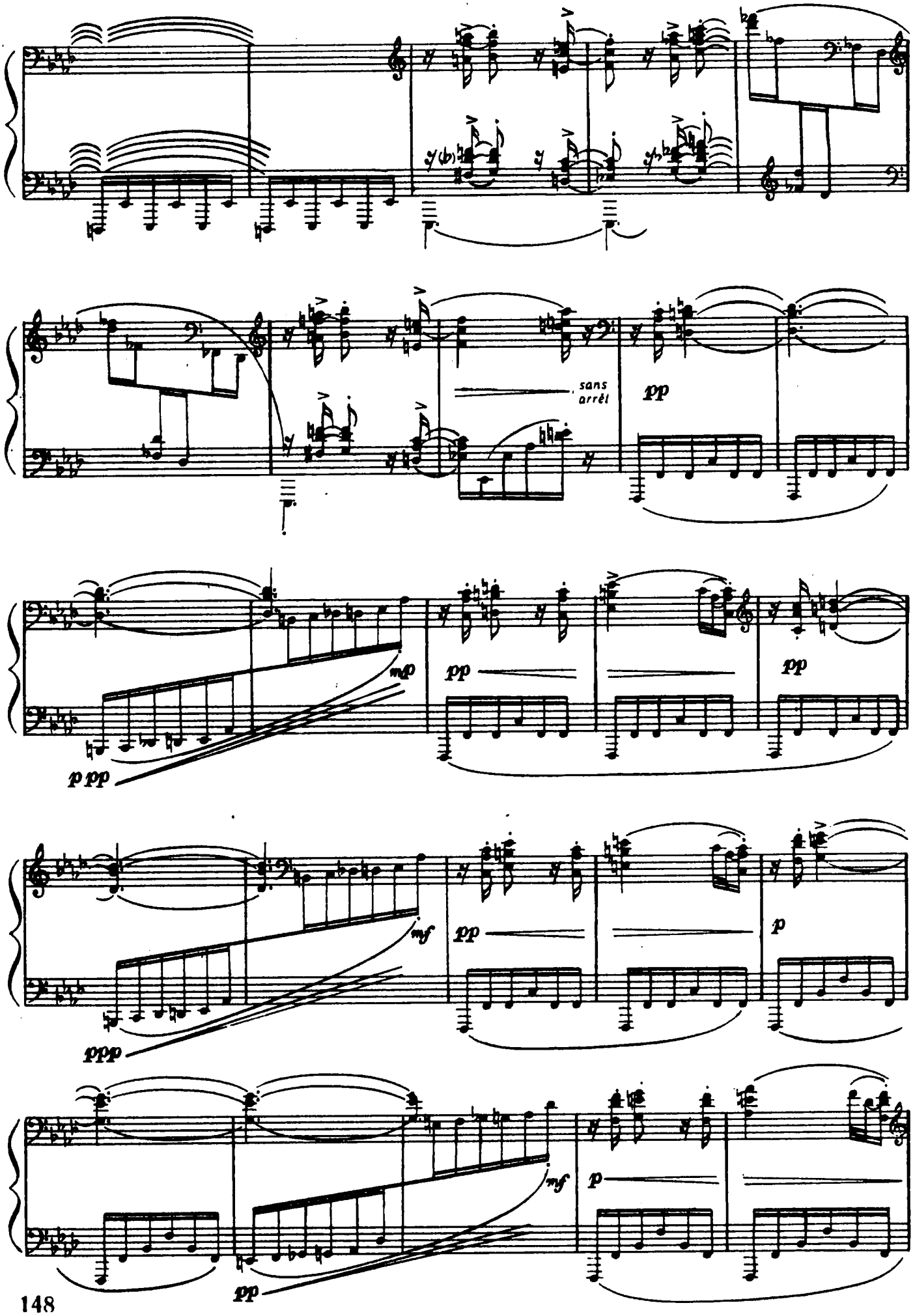
sans arrêt
pp
mp
pp
pp
p pp
mf
pp
p
ppp
mf
p
pp

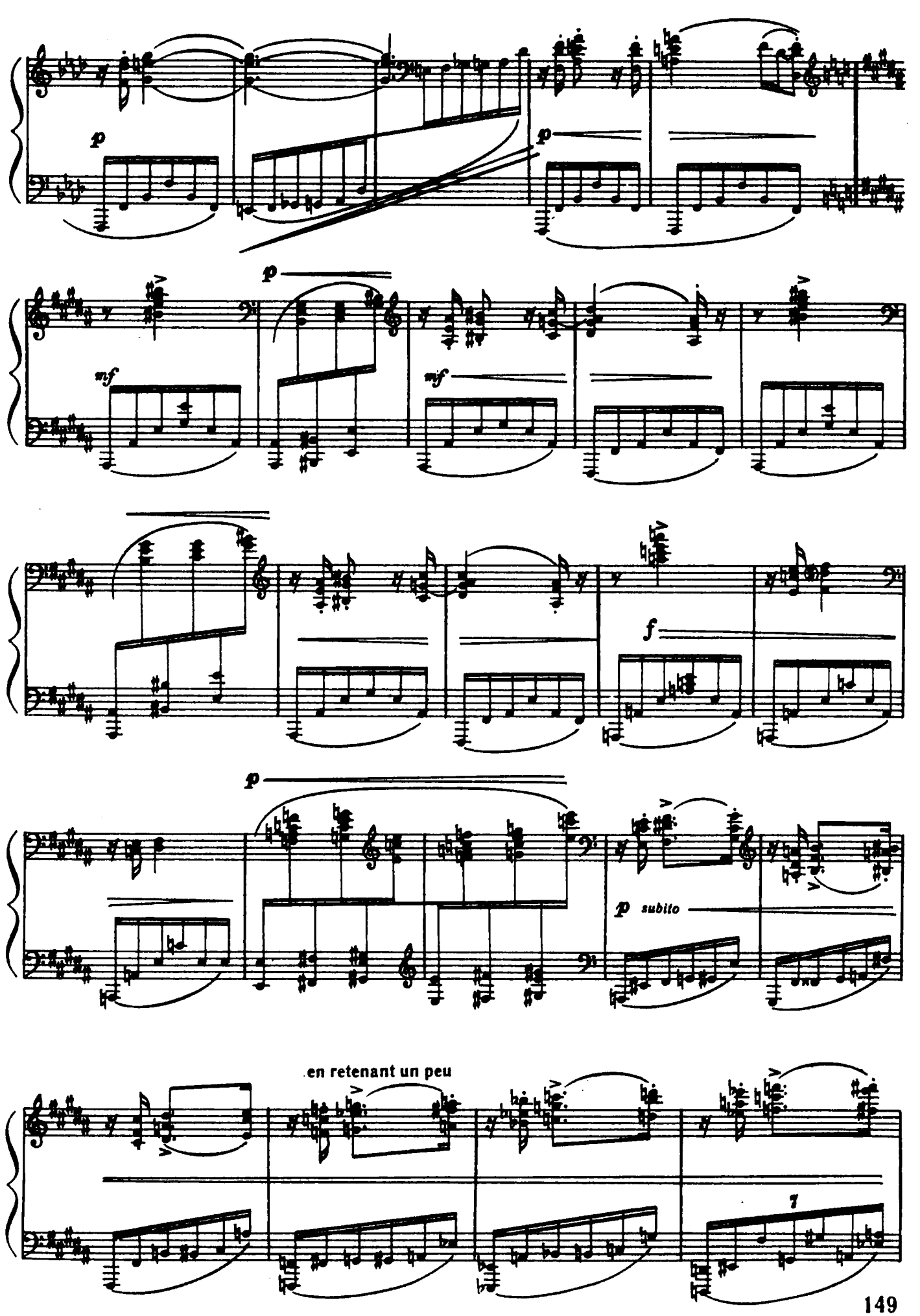
p
p
mf
p
mf
f
p
p subito
en retenant un peu

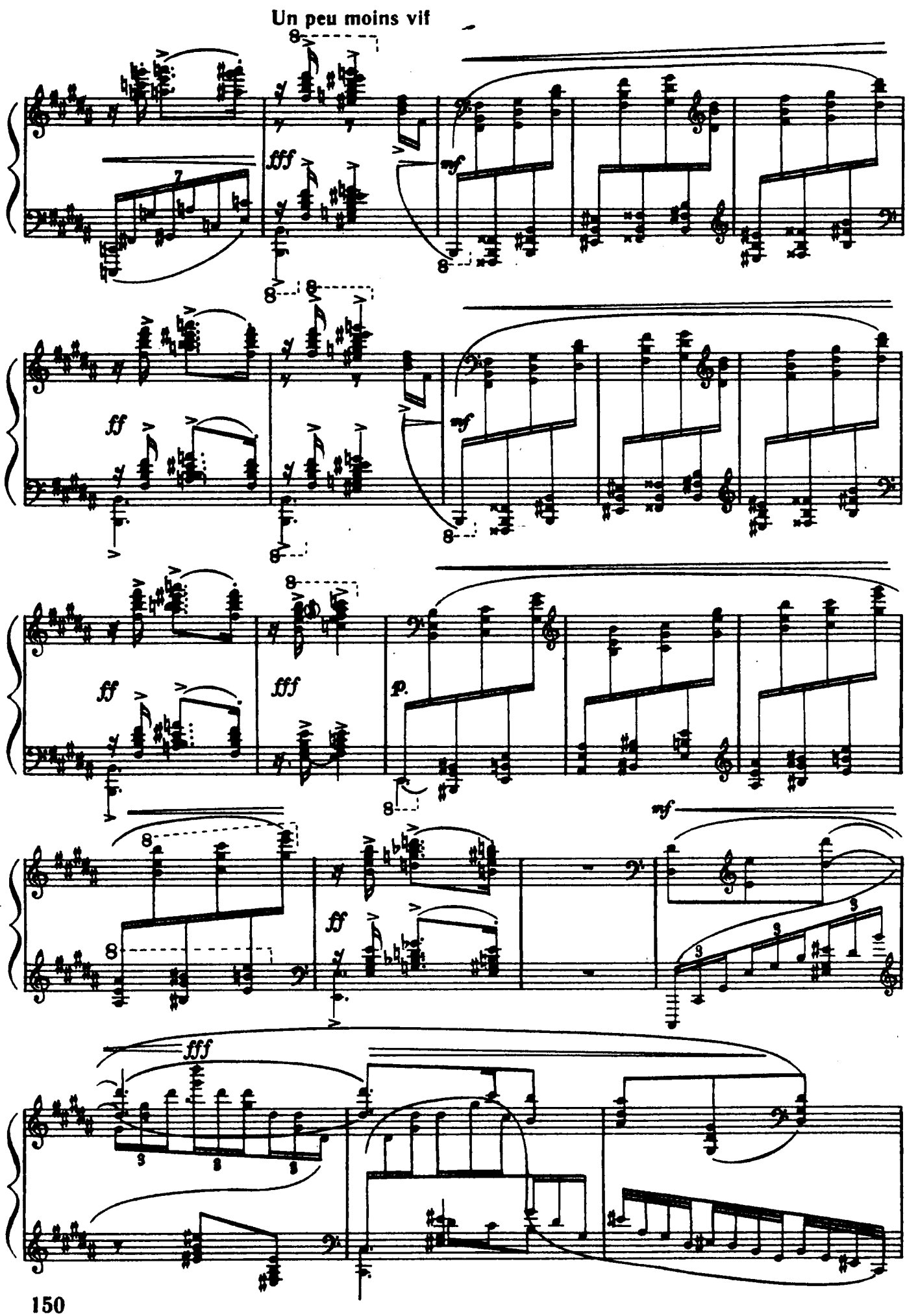
Un peu moins vif
fff
mf
ff
fff
p.
mf
ff
fff

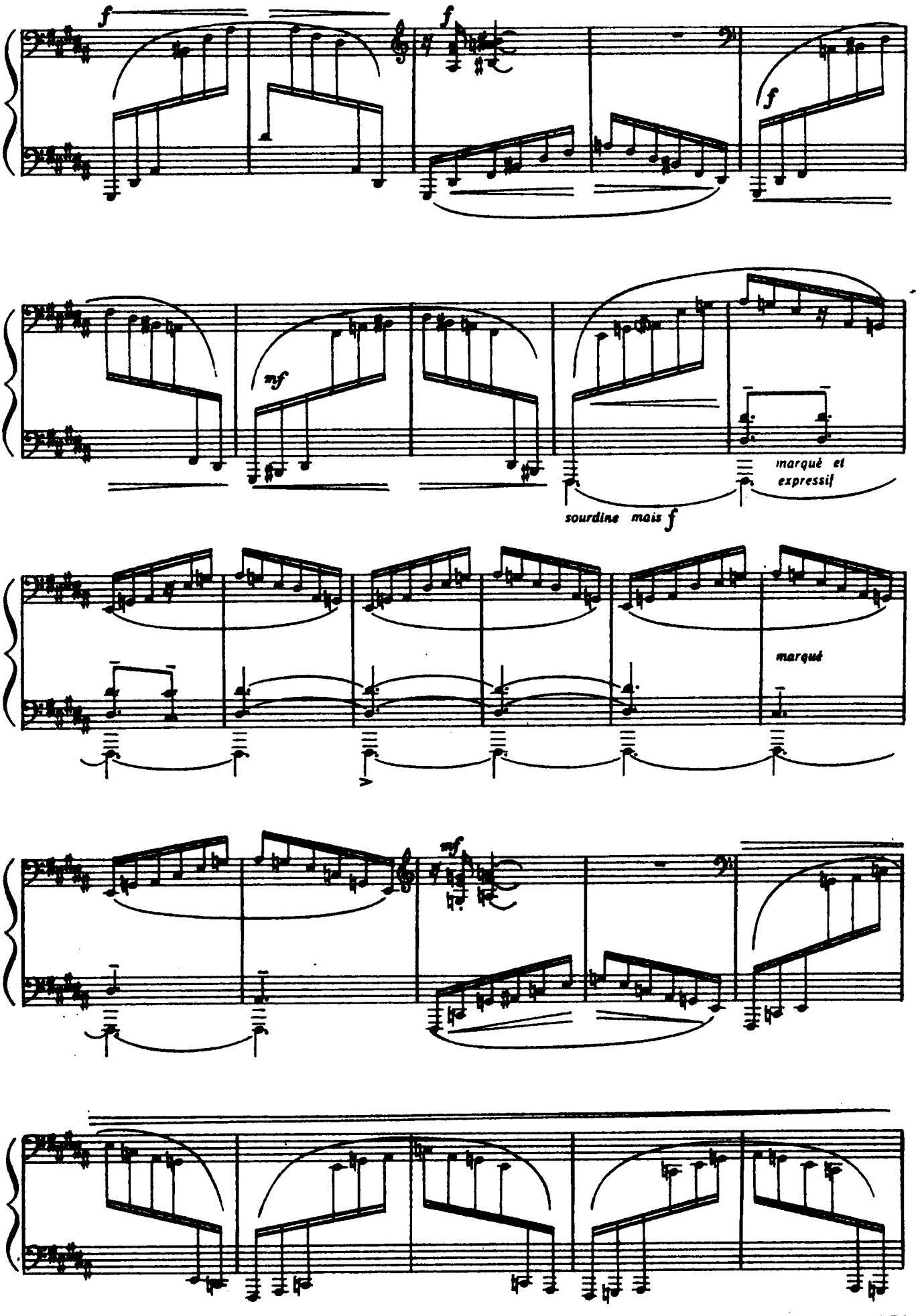
f
f
f
mf
marqué et
expressif
sourdine mais f
marqué
mf

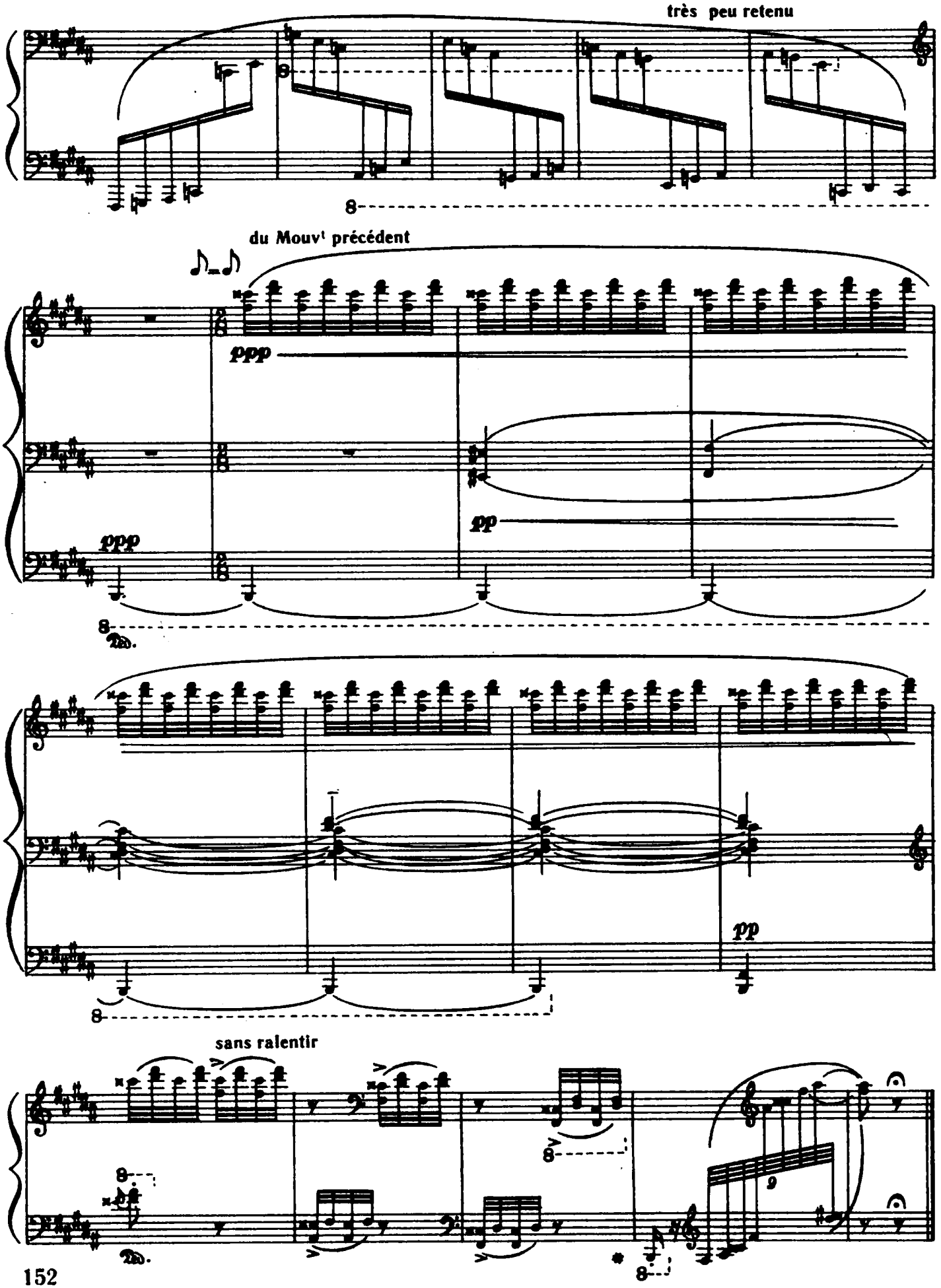
très peu retenu
8
du Mouvt précédent
ppp
ppp
pp
8
Ped.
pp
8
sans ralentir
8
8
Ped.
8

(1908)